

Analýza cestovního ruchu v oblasti Borkovických blat

Jitka Holoubková

Bakalářská práce
2008

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav managementu
akademický rok: 2007/2008

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jitka HOLOUBKOVÁ**
Studijní program: **B 6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management a ekonomika**

Téma práce: **Analýza cestovního ruchu v oblasti Borkovických blat**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Provedte průzkum literárních pramenů a zpracujte teoretické poznatky týkající se oblasti cestovního ruchu.

II. Praktická část

- Analyzujte současný stav cestovního ruchu v oblasti Borkovických blat.
- Na základě analýzy navrhněte doporučení pro zlepšení stávající situace cestovního ruchu v oblasti Borkovických blat.

Závěr

Rozsah práce: **40 stran**
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

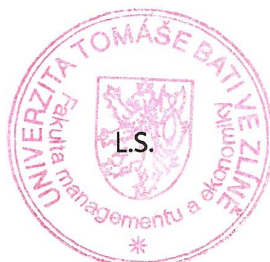
Seznam odborné literatury:

- [1] FORET, M.; FORETOVÁ, V. Jak rozvíjet místní cestovní ruch. 1. vyd. Praha : Grada, 2001. 178 s. ISBN 80-247-0207-X.
[2] HORNER, S.; SWARBROOKE, J. Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času. Praha : Grada, 2003. 488 s. ISBN 80-247-0202-9.
[3] JANEČKOVÁ, L.; VAŠTÍKOVÁ, M. Marketing měst a obcí. Praha : Grada, 1999. 184 s. ISBN 80-7169-600-5.
[4] KINCL, J. et al. Marketing podle trhů. 1. vyd. Praha : Alfa, 2004. 176 s. ISBN 80-86851-02-8.
[5] PAYNE, A. Marketing služeb. 1. vyd. Praha : Grada, 1996. 248 s. ISBN 80-7169-276-X.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Josef Kubík, CSc.**
Ústav managementu
Datum zadání bakalářské práce: **21. března 2008**
Termín odevzdání bakalářské práce: **23. května 2008**

Ve Zlíně dne 21. března 2008

doc. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkan

Ing. Pavla Staňková, Ph.D.
ředitel ústavu

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce pojednává o lokalitě Borkovických blat. Skládá se ze dvou částí a to teoretické a praktické. V teoretické části jsou uvedeny teoretické poznatky týkající se cestovního ruchu, marketingu a marketingových nástrojů. Praktická část se snaží přiblížit zvolenou lokalitu, její specifika a turistické atraktivity. Dále jsou pomocí dotazníkového šetření a SWOT analýzy určeny strategické cíle rozvoje Borkovických blat a k nim navržena příslušná opatření.

Klíčová slova: Borkovice, Borkovická blata, cestovní ruch, cyklostezky, Klečaty, Komárov, Mažice, naučná stezka, selské baroko, Svinky, SWOT analýza, Vlastiboř, Zálší, Záluží

ABSTRACT

This bachelor paper discourses about the locality of Borkovice marshland. It consists of two parts, namely theoretical and practical. In the theoretical part, some theoretical knowledge relating to tourist trade, marketing and marketing tools is stated. The practical part tries to bring the selected locality, its specifications and tourist attractions closer. Furthermore, with the aid of questionnaire inquiry and SWOT analysis, strategic development goals of the Borkovice marshland are qualified and to them, proper measures are suggested.

Keywords: Borkovice, Borkovice marshland, tourist trade, cycle-ways, Klečaty, Komárov, Mažice, nature trail, Peasant Baroque, Svinky, SWOT analysis, Vlastiboř, Zálší, Záluží

Za odborné vedení, cenné teoretické a praktické rady, konzultace a věcné připomínky této bakalářské práce děkuji svému vedoucímu doc. Ing. Josefu Kubíkovi, CSc. Dále děkuji panu Ing. Vlastimilu Smítkovi ze společnosti UPLAN, s. r. o, odborníkovi v oblasti územního plánování a zastupiteli obce Vlastiboř, za pomoc při získávání dat a informací pro zpracování mé práce. Za ochotu při poskytování podkladů a informací také děkuji informačnímu centru ve Veselí nad Lužnicí.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 CESTOVNÍ RUCH	11
1.1 DEFINICE CESTOVNÍHO RUCHU.....	11
1.2 HISTORIE	11
1.3 KATEGORIE CESTOVNÍHO RUCHU	12
1.3.1 Vnitřní cestovní ruch.....	12
1.3.2 Národní cestovní ruch.....	12
1.3.3 Mezinárodní cestovní ruch	12
1.4 DRUHY CESTOVNÍHO RUCHU.....	12
1.5 SPECIFIKA CESTOVNÍHO RUCHU	13
1.6 DESTINACE CESTOVNÍHO RUCHU.....	14
1.6.1 Management destinace	15
2 MARKETING	16
2.1 MARKETING CESTOVNÍHO RUCHU	16
2.2 CÍLE MARKETINGU	16
2.3 SLUŽBA.....	17
2.3.1 Vlastnosti služeb	17
2.4 CHOVÁNÍ ZÁKAZNÍKŮ	17
2.4.1 Motivační a determinující faktory	17
2.4.2 Typologie turistů a jejich chování.....	18
3 MARKETINGOVÉ NÁSTROJE	20
3.1 MARKETINGOVÝ MIX SLUŽEB	20
3.1.1 Produkt.....	20
3.1.2 Cena	20
3.1.3 Distribuce	21
3.1.4 Propagace.....	21
3.1.5 Komunikace.....	21
3.1.6 Lidé	21
3.1.7 Procesy.....	22
3.1.8 Produktivita a kvalita	22
3.2 SWOT ANALÝZA	22
3.2.1 Použití SWOT analýzy pro stanovení strategie	23
4 SHRUTÍ POZNATKŮ Z TEORETICKÉ ČÁSTI	24
II PRAKTICKÁ ČÁST	25
5 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU BORKOVICKÝCH BLAT	26
5.1 BORKOVICKÁ BLATA	26
5.1.1 Zájmové území.....	26

5.1.2	Historie zdejšího kraje.....	28
5.1.3	Rašelina	29
5.1.4	Přírodní léčivý zdroj – ložisko peleoidů	30
5.1.5	Chráněná oblast přirozené akumulace vod Třeboňská pánev.....	31
5.1.6	Fauna a flóra.....	31
5.1.7	Hospodářství Borkovických blat	34
5.1.8	Selské baroko	35
6	ZÁKLADNÍ ÚDAJE O JEDNOTLIVÝCH SÍDLECH.....	37
6.1	VLASTIBOŘ	37
6.2	SVINKY	38
6.3	KOMÁROV	39
6.4	KLEČATY	41
6.5	ZÁLŠÍ.....	42
6.6	MAŽICE	44
6.7	BORKOVICE	45
6.8	ZÁLUŽÍ	46
7	SWOT ANALÝZA BORKOVICKÝCH BLAT.....	48
7.1	GEOGRAFICKÉ A SOCIOEKONOMICKÉ CHARAKTERISTIKY CESTOVNÍHO RUCHU	48
7.1.1	Silné stránky	48
7.1.2	Slabé stránky.....	48
7.1.3	Příležitosti.....	49
7.1.4	Hrozby.....	49
7.2	VEŘEJNÁ INFRASTRUKTURA	49
7.2.1	Silné stránky	49
7.2.2	Slabé stránky.....	50
7.2.3	Příležitosti.....	50
7.2.4	Hrozby.....	51
7.3	TURISTICKÁ ATRAKTIVITA ZVOLENÉ LOKALITY	51
7.3.1	Silné stránky	51
7.3.2	Slabé stránky.....	53
7.3.3	Příležitosti.....	53
7.3.4	Hrozby.....	54
7.4	POSKYTOVANÉ SLUŽBY V CESTOVNÍM RUCHU	54
7.4.1	Silné stránky	54
7.4.2	Slabé stránky.....	54
7.4.3	Příležitosti.....	55
7.4.4	Hrozby.....	56
8	PRŮZKUM NÁVŠTĚVNÍKŮ BORKOVICKÝCH BLAT	57

8.1	PROFIL NÁVŠTĚVNÍKŮ	57
8.2	HODNOCENÍ REGIONU NÁVŠTĚVNÍKY	65
9	ZÁVĚRY ZE SWOT ANALÝZY A DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	70
10	VIZE A STRATEGICKÉ CÍLE ROZVOJE BORKOVICKÝCH BLAT	73
10.1	VIZE	73
10.2	STRATEGICKÉ CÍLE V OBLASTI CR.....	73
10.2.1	Opatření k dosažení strategických cílů.....	73
	ZÁVĚR	76
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	77
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	80
	SEZNAM OBRÁZKŮ	81
	SEZNAM TABULEK	82
	SEZNAM PŘÍLOH	84

ÚVOD

Cestovní ruch je jedním z rychle se rozvíjejících odvětví průmyslu. Je zdrojem zaměstnanosti, napomáhá tvorbě HDP a záchraně uměleckých, kulturních a historických památek. Nepochybně přispívá k rozvoji místa, přináší investice, ale také může při nevhodném nastavení podmínek nevratně poškodit „ducha místa“.

Tématem této bakalářské práce je analýza cestovního ruchu v oblasti Borkovických blat. Jedná se o velice zajímavou oblast, která není přímo zasažena žádnými velkými zdroji znečištění, s čistým životním prostředím včetně zachovalé specifické přírody, v níž často dominují vzácné rostliny a živočichové. Vzhledem k úrodnosti půdy převládalo po celou historii zemědělství a je možno říci, že převládá dodnes. Dle mého názoru právě tato skutečnost hraje hlavní roli v nahlížení, resp. realizaci případných změn a odpoutání se od tradičního způsobu života, který i sem nevyhnutelně přináší tato doba. Je nutno obyvatele inspirovat a přesvědčit o možnostech, které nová doba nabízí a při problémech nelze pasivně čekat na pomoc zvenčí. Tuto mě blízkou oblast jsem si zvolila právě proto, že bych ji chtěla zviditelnit a snad i aktivně přispět k jejímu rozvoji.

Cílem této práce je zanalyzovat stav, poukázat na možnosti tohoto regionu, jakým směrem by se mohl ubírat a tím aktivizovat a napomoci snahám o společný postup všech dotčených samospráv při podpoře rozvoje lokality zejména s přispěním cestovního ruchu.

Tato práce je rozvržena do dvou částí, teoretické a praktické. Teoretická část se věnuje především definování teoretických poznatků vztahující se k oblasti cestovního ruchu, marketingu a marketingových nástrojů. Pramenem pro tyto poznatky jsou rešerše z odborné literatury a také elektronické zdroje.

Praktická část je, stejně jako teoretická, rozdělena do několika úseků. První je zaměřen na popis dané lokality, jejich základních atraktivit jako jsou statky selského baroka, kvalitní životní prostředí včetně zachovalé přírody. V další části jsou přiblížena jednotlivá sídla v oblasti. Poté jsem se zaměřila na vyhodnocení silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb v daných oblastech prostřednictvím SWOT analýzy. Následuje vyhodnocení výsledků a poznatků z vyplněných a odevzdaných dotazníků. Z výsledků SWOT analýzy a výsledků vyhodnocení dotazníků pak vychází strategické cíle rozvoje Borkovických blat a k nim příslušná opatření.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CESTOVNÍ RUCH

Cestovní ruch (dále jen CR) představuje u nás i ve světě velmi dynamicky se rozvíjející segment ekonomiky s poměrně vysokým objemem tržeb a nemalým rozsahem zaměstnanosti. Představuje významné a rychle rostoucí národohospodářské odvětví, které má průřezový charakter a na jeho realizaci se podílí celá rada dalších odvětví. [12]

1.1 Definice cestovního ruchu

Obecně se cestovní ruch definuje jako: „*krátkodobý přesun lidí na jiná místa, než jsou místa jejich obvyklého pobytu, za účelem pro ně příjemných činností.*“ Tato definice zní jednoduše, ale není zcela přesná. Nezahrnuje například oblast služebních cest, kde hlavním smyslem cestování není zábava, ale práce. Není také snadné určit, jak daleko člověk musí cestovat, abychom ho mohli považovat za turistu. Mezi CR a cestováním nepochybně existuje silná spojitost. Mnozí lidé nepovažují CR za samostatné odvětví, ale za činnost, které je výsledkem služeb jiných odvětví, jako jsou ubytování, stravování a doprava. [2]

Nejčastěji používanou definicí CR je definice WTO:

„Aktivity osob cestujících do míst mimo jejich obvyklé prostředí nebo pobývajících v těchto místech ne déle než jeden rok za účelem trávení volného času, sjednávání kontaktů pro následné podnikání apod.“ [11]

1.2 Historie

CR a cestování samotné mají velmi dlouhou historii a jejich počátky jsou spojeny s počátky naší civilizace. První výpravy vedly po souši i po vodě, později také vzduchem a nakonec i vesmírným prostorem. Jejich důvody byly různé – obchodní, vojenské, politické, náboženské, sportovní, poznávací nebo dokonce čistě prestižní.

K nejnámějším postavám počátků cestování nepochybně patří Marco Polo a Kryštof Kolumbus. S novodobým rozvojem CR a jeho hromadným organizováním je také spojeno jména Angličana Thomase Coce, který roku 1841 založil svou první cestovní kancelář, jenž funguje dodnes. [1]

1.3 Kategorie cestovního ruchu

1.3.1 Vnitřní cestovní ruch

Vnitřní CR zahrnuje domácí CR, tj. cestování obyvatel v rámci vlastní země, a příjezdový zahraniční cestovní ruch, návštěvy cizinců v dané zemi.

1.3.2 Národní cestovní ruch

Národní CR představuje domácí CR a výjezdový CR, návštěvy obyvatel dané země v cizině.

1.3.3 Mezinárodní cestovní ruch

Mezinárodní CR se rozlišuje na příjezdový zahraniční CR a výjezdový zahraniční CR.

[1]

1.4 Druhy cestovního ruchu

Druhů CR může být v závislosti na zvolených kritériích celá řada. Můžeme jej rozdělit podle místa na domácí a zahraniční, podle času na krátkodobý a dlouhodobý, podle způsobu organizace na skupinový a individuální atd. Za základní se považuje klasifikace podle účelu:

1. *Rekreační cestovní ruch.* Rekreační CR se realizuje ve vhodném přírodním prostředí za účelem odpočinku a zlepšení fyzické a psychické kondice. Tento CR zahrnuje také příměstskou rekreaci.
2. *Kulturně – poznávací cestovní ruch.* Kulturně – poznávací CR je zaměřený na poznávání historie, kultury, tradic a zvyků vlastního i jiných národů.
3. *Náboženský cestovní ruch.* Náboženský CR se zaměřuje převážně na návštěvy poutních a posvátných míst, církevních památek a účast na církevních obřadech a oslavách.
4. *Vzdělávací cestovní ruch.* Cílem vzdělávacího CR je se něco nového naučit.
5. *Společenský cestovní ruch.* O společenském CR hovoříme v případě setkávání příbuzných, vytváření přátelských vztahů a známostí lidí se stejnými zájmy a zálibami.

6. *Zdravotní cestovní ruch.* Do zdravotního CR se zahrnují zdravotní prevence, rehabilitace, rekonvalescence i léčba následků nemocí v lázních nebo jiných zdravotně vhodných prostředích.
7. *Sportovní cestovní ruch.* Do sportovního CR spadají nejen vlastní sportovní aktivity, ale i pasivní diváctví na sportovních akcích.
8. *Poznávání přírody.* CR týkající se poznávání přírody se vyskytuje v podobě návštěv přírodních rezervací, národních parků, ekoturistika, aj.
9. *Dobrodružný cestovní ruch.* Dobrodružný CR je spojený s nebezpečím, testováním fyzických a psychických vlastností účastníků.
10. *Profesní cestovní ruch.* Do profesního CR spadají obchodní služební cesty, účast na kongresech, účast na veletrzích a výstavách aj.
11. *Politický cestovní ruch.* Politický CR zahrnuje sjezdy, mítinky politických stran.
12. *Nákupní cestovní ruch.* Nákupní CR představuje cesty za nákupy.
13. *Specifický cestovní ruch.* Příkladem specifického CR může být například turistika pro vozíčkáře.
14. *Venkovský cestovní ruch.* Venkovský CR spojuje rekreaci s nabídkou venkovských možností.

[1]

1.5 Specifika cestovního ruchu

1. Rozvoj CR je podmíněn politicko-správními podmínkami.
2. Je výrazně závislý na geologickém prostředí.
3. Jeho podstatou je uspokojování specifických potřeb člověka.
4. Potřeby se v CR uspokojují zbožím a službami různých odvětví činnosti, které na sebe navazují, často na sobě závisí a jsou tudíž vnímány jako komplex služeb.
5. Produkt CR nelze vyrábět na sklad.
6. Místní vázanost, bezprostřední spojitost s územím, ve kterém se realizuje, zejména s jeho kvalitou přírodního prostředí.

7. Výrazná sezónnost.
8. Trh je silně determinován přírodními faktory a dalšími nepředvídatelnými vlivy.
9. Vysoký podíl lidské práce
10. Těsný vztah nabídky a poptávky
11. Poptávka je výrazně ovlivňována důchody obyvatelstva, fondem volného času, cenovou hladinou nabízených služeb, spotřebitelskými preferencemi, motivací, módou a prestiží, celkovým způsobem života.
12. Nabídku silně ovlivňuje také rozvoj a využívání techniky a technologií.

[1[5]

1.6 Destinace cestovního ruchu

Destinace je cílové místo, které může označovat turistickou lokalitu, region, stát, skupinu zemí a dokonce kontinent. Na přitažlivost v cílovém místě se nabalují další atributy jako je ubytování, stravování, doprava, průvodcovské služby, atd., které společně vytvářejí produkt destinace. Destinace ČR je přirozeným celkem, která má z hlediska podmínek rozvoje ČR jedinečné vlastnosti, odlišné od jiných destinací.

E. Laws typologizuje destinace podle aktivit, které je možné v těchto destinacích uskutečnit, následovně:

1. hlavní města
2. rozvinutá tradiční města cestovního ruchu
3. střediska cestovního ruchu
4. účelově vybudované resorty

Při průzkumu úrovně řízení CR v obcích České republiky byla použita typologizace destinací podle atraktivit a aktivit, na základě které byly destinace rozděleny na typy: lázeňský, přírodní, u vodní plochy, venkovský, kulturně-poznávací, historický, zimních sportů, náboženský, rekreační, příhraniční a atrakční.

[15, [19]

1.6.1 Management destinace

Podstata marketingu destinace spočívá v orientaci všech zainteresovaných subjektů na uspokojení potřeb a požadavků návštěvníků destinace za účelem dosažení zisku.

Úspěch destinace na trhu cestovního ruchu závisí na schopnosti identifikovat vlastní nabídku – produkt, potenciální návštěvníky, cílový trh, ohrožení a příležitosti na trhu a způsob, jak potenciální návštěvníky aktivizovat k návštěvě destinace.

Podle A. M. Morrisona jde především o nalezení odpovědí na pět základních otázek, a to:

1. Kde jsme nyní?
2. Kde bychom chtěli být?
3. Jak se tam dostaneme?
4. Jak zjistíme, že se tam dostaneme?
5. Jak zjistíme, že jsme se tam dostali?

[5]

2 MARKETING

„Marketing je analýza, plánování, implementace a kontrola pozorně formulovaných programů vytvořených za účelem dobrovolné výměny hodnot s vybraným segmentem trhu v zájmu dosažení cílů organizace.“ [6]

Marketing se zabývá vztahy mezi prodávajícím a kupujícím a činnostmi, které mají tyto vztahy dovést k uspokojivému závěru. Na rozdíl od ekonomiky, která se soustřeďuje na vztah mezi nabídkou a poptávkou, marketing vychází z myšlenky, že ústředním zájmem všech lidí pracujících v organizaci je zákazník. Orientace firmy na marketing znamená učinit zákazníka středem všech rozhodovacích procesů. [5]

2.1 Marketing cestovního ruchu

„Marketing cestovního ruchu je plynulý proces plánování, zkoumání, naplňování, kontroly a vyhodnocování činností potřebných k zajištění jak zákaznických potřeb a požadavků, tak i cílů organizace. K dosažení největší účinnosti vyžaduje marketing úsilí každého jednotlivce a jeho účinnost se dále může zvýšit či snížit činnostmi dalších komplementárních organizací.“ [8]

2.2 Cíle marketingu

Cílem marketingu je zjistit potřeby zákazníků a zajistit, aby jim byly nabídnuty požadované výrobky nebo služby na správném místě, ve správný čas, za správnou cenu, správné skupině zákazníků a přiměřenou propagací.

1. maximalizace zisku
2. udržení nebo zvýšení tržeb
3. udržení nebo zvýšení fyzického objemu prodeje
4. udržení nebo zvýšení tržního podílu
5. přežití
6. sociální odpovědnost [4]

2.3 Služba

„Služba je jakákoliv činnost nebo schopnost, které může jedna strana nabídnout druhé straně. Služba je svou podstatou nehmotná a nevytváří žádné hmotné vlastnictví. Poskytování služby může (ale nemusí) být spojeno s hmotným produktem.“ [7]

2.3.1 Vlastnosti služeb

1. *Nehmotnost.* Služby jsou nehmotné, takže před jejich nákupem je nelze vnímat žádnými smysly.
2. *Neoddělitelnost.* Pro služby je charakteristické překrývání produkce se spotřebou. Služba ve své nejčistší formě svádí poskytovatele a zákazníka tváří v tvář.
3. *Různorodost.* Je nesnadné provést službu úplně stejně při každé příležitosti její spotřeby.
4. *Dočasnost.* Služby jsou pomíjivé v čase, to znamená pokud nejsou prodány, konkrétní obchodní případ nelze znovu obnovit.
5. *Neexistence vlastnictví.* Když si zákazník koupí službu, získá pouze přístup k nějaké činnosti nebo zařízení, ale na konci celé transakce nic nového nevlastní. Služby častěji produkuje uspokojení než hmotnou věc.

[2[3]

2.4 Chování zákazníků

2.4.1 Motivační a determinující faktory

Motivační faktory jsou takové faktory, které vedou lidi k potřebě rekreace nebo dovolené nebo k potřebě různých aktivit provozovaných ve volném čase. Motivační faktory můžeme například rozdělit na fyzické, emocionální, kulturní, postavení, osobní nebo osobní rozvoj.

Determinující faktory jsou dvojího druhu. Jednak ty, které určují, zda zákazník například bude nebo nebude moci jet na dovolenou. Druhý typ těchto faktorů určuje, jaké typy výletů nebo cest bude moci podniknout za předpokladu, že bude moci jet na dovolenou. Mezi determinující faktory patří například disponibilní část příjmů, pracovní a rodinné závazky,

množství volného času. Dalšími z faktorů určujících typ dovolené, který si zákazník bude moci dovolit, jsou dostupnost vhodných produktů, dostupnost informací o produktech, minulé zkušenosti zákazníka, jeho rodiny a příbuzných, zákaznickova obliba určitých druhů dopravy nebo třeba ceny různých typů dovolených aj. [4]

2.4.2 Typologie turistů a jejich chování

„Segmentace trhu znamená identifikování a charakterizování odlišných zákaznických skupin, které vyžadují odlišné produkty nebo odlišné marketingové programy.“ [7]

Sociolog Cohen dělí turisty na čtyři následující typy.

1. *Organizovaný masový turista.* Turista, který si kupuje dovolenou jako balíček služeb a volí některou populární destinaci.
2. *Individuální masový turista.* Ten si kupuje volnějším balíček umožňující větší svobodu pohybu. Obvykle se drží vyjetých cest, ale příležitostně se pustí i do odvážnějších akcí.
3. *Turista – průzkumník.* Plánuje si své cesty sám, záměrně se vyhýbá kontaktům s jinými turisty a pokouší se seznamovat s místními obyvateli. Chce však také mít určitou úroveň komfortu a bezpečnosti.
4. *Turista – tulák.* Chce se stát součástí místní komunity, i když dočasně. Tento turista nemá žádný předem připravený program a snaží se distancovat od jakékoli formy cestovního ruchu.

Smith identifikoval sedm typů turistů:

1. *Objevitelé.* Turisté, kteří se snaží stále objevovat něco nového.
2. *Elitní turisté.* Zkušené cestovatelé, kteří si vybírají drahé a často "na míru šité" cesty.
3. *Nekonvenční turisté.* Snaží se uniknout ostatním turistům.
4. *Neobvyklí turisté.* Podnikají individuální výlety mimo organizovaný program, aby se seznámili s místní kulturou.

5. *Nastávající masoví turisté.* Cestují do zavedených rekreačních center, kde turistika přesto dosud nedominuje. Nicméně vyhledávají spíše to, co je jim blízké, než místní kulturu.
6. *Masoví turisté.* Jsou součástí masového toku, očekávají tytéž standardy zařízení, jaké mají doma.
7. *Charteroví turisté.* Ti se zajímají o cíl cesty jen málo, nebo se o něj vůbec nezajímají za předpokladu, že si užijí dovolenou podle svých představ, což znamená, že budou mít úroveň stravování a ubytování, na kterou jsou zvyklí.

[4]

3 MARKETINGOVÉ NÁSTROJE

3.1 Marketingový mix služeb

Marketingový mix je významným nástrojem prodeje. Skládá se z různých prvků marketingového programu, které napomáhají úspěšnému zavádění marketingové strategie a umístění podniku na cílových trzích.

Aplikace marketingové orientace v organizacích poskytujících služby ukázala, že původní marketingový mix obsahující 4P pro účinné vytváření marketingových plánů nestačí. Příčinou jsou odlišné vlastnosti služeb oproti výrobkům. Proto bylo třeba k tradičnímu marketingovému mixu připojit další P. Kromě základních složek jimiž jsou produkt, cena, distribuce a propagace se setkáváme u marketingového mixu služeb s prvky lidé, komunikace, procesy, produktivita a kvalita.

[3[10]

3.1.1 Produkt

Produkt je nepochybně jádrem veškerého marketingu cestovního ruchu. Právě on poskytuje zákazníkům užitek, který hledají, a jeho vytvoření a dodání je hlavní činností všech organizací. Je to souhrn objektů či procesů, které přinášejí zákazníkům určitou hodnotu. Zboží a služby jsou dílčí kategorie, které představují dva typy produktu.

Rozvoj průmyslu služeb vedl ke vzniku nových pojetí produktu, která se vztahují ke skutečnosti, že produkt u většiny služeb je kombinací hmotného zboží a nehmotných služeb. Vznikl nový pojem "mix výrobek/služba". Mix výrobek/služba představuje soubor výrobků a služeb, jehož smyslem je uspokojení potřeb cílového trhu.

[2[10]

3.1.2 Cena

Patří k důležitým složkám marketingového mixu, protože se od ní odvíjí celková úspěšnost připravovaného plánu. V oblasti marketingu služeb je také významná pro zákazníka při rozhodování o koupi. Zákazníci spojují svá očekávání kvality služby s vyšší cenou, kterou za

tuto službu zaplatí. Aby bylo možné stanovit efektivně cenu služby, je třeba znát, jaké znalosti má zákazník o cenách, význam nákladů, cena jako ukazatel kvality. [4]

3.1.3 Distribuce

Rozhodování o distribuci má za cíl usnadnění přístupu zákazníků ke službě a souvisí s místní lokalizací služby. Vzhledem k charakteristice služeb je distribuční kanál většinou jednoduchý a krátký, přesto je třeba identifikovat, kdy, kde, jak a kým je služba kupována. [4]

3.1.4 Propagace

Efektivní komunikace s cílovými zákazníky se děje prostřednictvím metod, které se v souhrnu nazývají marketingová komunikace.

Úlohou propagace je přesvědčit potenciální zákazníky o výhodách nákupu nebo používání výrobků a služeb určité organizace. Mezi metody marketingové komunikace patří například reklama, brožury, katalogy, média a vztahy s veřejností, podpora prodeje, osobní prodej, zasílání propagačních materiálů, reklama v místě prodeje, sponzorování, partnerství. [2]

3.1.5 Komunikace

Komunikační mix ve většině případů přibližuje nehmotný produkt spotřebiteli a tím snižuje jeho nejistotu při výběru a nákupu služby. Aby byla poskytnutá služba kvalitní, musí být zvládnuta komunikace na všech úrovních marketingu. Z toho vychází koncept integrované marketingové komunikace. Integrovaná marketingová komunikace buduje silnou identitu značky na trhu tím, že spojí dohromady a posílí veškeré zobrazení a zprávy, se kterými se zákazníci setkají. [4]

3.1.6 Lidé

Velmi významnou složkou marketingového mixu služeb jsou lidé. Míněni jsou všichni lidé, kteří hrají určitou roli v procesu poskytování služby a tím ovlivní vnímání kupujícího. Jsou to zaměstnanci, poskytovatelé, zákazníci, obyvatelé, návštěvníci lokality, podnikatelé a další. [4]

3.1.7 Procesy

Procesně orientovaný přístup vyžaduje rozčlenění procesu do logických kroků, aby mohl být řízen a analyzován. Je třeba počítat s větší proměnlivostí procesů, které mohou vést k různým výstupům. Proces by měl zohlednit i odchylky a normy tolerance. [4]

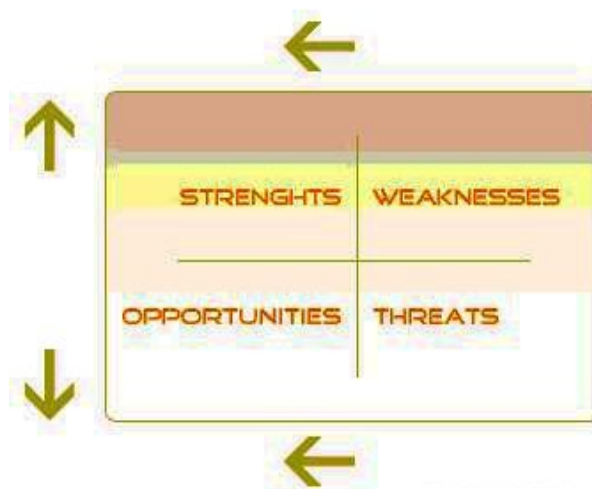
3.1.8 Produktivita a kvalita

Častou chybou je nahlížet na produktivitu a kvalitu odděleně. Produktivita se vztahuje k tomu, jak jsou vstupy transformovány ve výstupy, zatímco kvalita vyjadřuje míru uspokojení zákazníků splněním jejich potřeb, přání a očekávání.

Zvýšení produktivity je klíčové pro udržení nákladů pod kontrolou, ale řídicí pracovníci se musí vyhnout nepatřičnému snižování nákladů na úkol úrovně služeb, které by zákazníkům vadilo. Kvalita služeb je zásadní pro diferenciaci služby a budování věrnosti zákazníků. Avšak investice do zvyšování kvality bez pochopení spojitosti mezi přírůstkovými náklady a přírůstkovými tržbami mohou poškodit ziskovost. [4]

3.2 SWOT analýza

SWOT analýza je komplexní metoda kvalitativního vyhodnocení veškerých podstatných stránek fungování určité organizace, města či oblasti a jejich současné pozice. Slouží jako základ pro vypracování strategie i vlastních rozvojových programů lokality nebo města. Slouží také jako nástroj informování interních a externích partnerů.

Obr. 1 SWOT analýza [12]

SWOT je zkratka složená z počátečních písmen anglických slov: Strengths (přednosti = silné stránky), Weaknesses (nedostatky = slabé stránky), Opportunities (příležitosti), Threats (hrozby).

Jádro metody spočívá v klasifikaci a ohodnocení jednotlivých faktorů, které jsou rozděleny do čtyř základních skupin. Těmi jsou faktory vyjadřující silné nebo slabé vnitřní stránky subjektu a faktory vyjadřující příležitosti a hrozby jako vlastnosti vnějšího prostředí.

SWOT analýza je součástí strategického plánování společnosti a umožňuje formulovat strategické vize:

- rozvojem silných stránek,
- odstraněním slabých stránek,
- využitím budoucích příležitostí,
- vyhnutím se rizikům.

[[9, [16, [17]

3.2.1 Použití SWOT analýzy pro stanovení strategie

SWOT analýzu je možné využít jako nástroj pro stanovení a optimalizaci strategie společnosti, projektu nebo zlepšování stávajícího stavu či procesů.

1. MAX-MAX strategie – maximalizací silných stránek – maximalizovat příležitosti
3. MIN-MAX strategie – minimalizací slabých stránek – maximalizovat příležitosti
4. MAX-MIN strategie – maximalizací silných stránek – minimalizovat hrozby
5. MIN-MIN strategie – minimalizací slabých stránek – minimalizovat hrozby

[21]

4 SHRNU TÍ POZNATKŮ Z TEORETICKÉ ČÁSTI

Cílem vypracování teoretické části bakalářské práce bylo zhodnocení teoretických poznatků, které budou následně využity v praktické části bakalářské práce.

Předešlou teoretickou část mohu shrnout do tří tématických bloků. První okruh se zabývá vymezením základních pojmů v oblasti CR. Je zde naznačena definice CR, jeho kategorizace, druhy a specifika. Zmíněna je zde i destinace CR.

Ve druhém bloku byly použity obecné teoretické poznatky z oblasti marketingu. Aby se Borkovická blata neztratila mezi ostatními turistickými oblastmi v silném konkurenčním prostředí na trhu cestovního ruchu, musí více uplatňovat aktivní marketing, který je orientován hlavně na zákazníka. Tím může být nejen turista, ale i podnikatelský subjekt. Borkovická blata by se měla snažit prostřednictvím svých služeb o co nejkvalitnější uspokojení potřeb svých zákazníků.

CR představuje významný přínos pro život nejen města či obce, ale také takové oblasti a rarity jakou Borkovická blata bezesporu jsou. Většinou je závislý na činnostech a aktivitách managementu místní správy a samosprávy. Poslední okruh je zaměřen na využití marketingových nástrojů v oblasti CR, zvláště marketingovém mixu a SWOT analýzy.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU BORKOVICKÝCH BLAT

5.1 Borkovická blata

Jižní Čechy, krajina rybníků, neprostupných lesů, močálů a rašelinišť. Jsou zde místa známá, často navštěvovaná a jsou zde i místa, kam člověk málokdy vstoupí, aby obdivoval jejich krásu. Je známo že „blato“ označuje močálovité místo, slatinnou půdu, která se dosti hustě vyskytuje na jihu Čech. Nejrozsáhlejší močály byly vysušeny už pány z Rožmberka založením obrovských rybníků a stok. Jedna z nejsevernějších částí však dlouho lidským zásahům odolávala. Tato oblast se nazývá od nepaměti „Blata“. Najdeme ji nedaleko západně od Soběslavi a Veselí nad Lužnicí. Rašeliniště zabírá plochu 888 ha s kubaturou 21 miliónu m³ o maximální mocnosti 8,25 m v nadmořské výšce 407 - 420 m nad mořem. Jedná se o jedno z nejrozsáhlejších blat v České republice. Pod tímto územím se rozkládá obrovské podzemní jezero s velkými zásobami kvalitní pitné vody, která se zde nahromadila během mnoha tisíc let. [24]

5.1.1 Zájmové území

Zájmové území této bakalářské práce se rozkládá na správních území obcí Vlastiboř, Komárov, Zálší, Mažice, Borkovice. [26]

Tab. 1 Zájmové území [26]

Obec	Místní části	Katastrální území
Vlastiboř	Vlastiboř, Svinky, Záluží	Vlastiboř u Soběslavi, Svinky, Záluží u Vlastiboře
Komárov	Komárov	Komárov u Soběslavi
Zálší	Zálší, Klečaty	Zálší, Klečaty
Mažice	Mažice	Mažice
Borkovice	Borkovice	Borkovice

Jak vidíte na následující mapce území Blat je ohraničeno prstencem sídel Záluží, Vlastiboř, Svinky, Komárov, Klečaty, Zálší, Mažice a Borkovice.

Obr. 2 Zájmové území [14]

Samotné zájmové území je pozoruhodné nejen z hlediska národopisného ale i z přírodovědného hlediska. Nejstaršími dochovanými biotopy jsou rašeliniště, blata, tvořící jádro našeho zájmového území. Největším rašelinným komplexem je tzv. Borkovické blato, které je obklopené pásmem lesů a mokřých luk.

Zájmové území je dnes možno rozdělit z hlediska správního na dvě samostatné části jižní (Borkovice, Mažice, Zálší, Klečaty) a severní (Komárov, Svinky, Vlastiboř a Záluží). Počátky tohoto rozdělení sahají mnoho set let nazpět k državám jednotlivých vesnic. Avšak ani tento předěl nezabránil stýkání se místních obyvatel a jednotě zdejší oblasti, která pozornému pozorovateli jistě neunikne ani dnes.

Správně zájmové území spadá do Jihočeského kraje, okres Tábor, obec s rozšířenou působností Soběslav. Jižní část pak má pověřenou obec ve Veselí nad Lužnicí, severní v Soběslavi. Tato města plní také logicky funkci center, která nabízejí širší možnosti vyžití a další služby, které nemůže poskytnout obec s několika stovkami obyvatel. [24]

Obr. 3 Mapa Jihočeského kraje s umístěním Borkovických blat [20]

Obr. 4 Mapa širších vztahů v území [14]

Mapka správního obvodu obecního úřadu obce s rozšířenou působností Soběslav a v ní dva správní obvody pověřených obecních úřadů Soběslav a Veselí nad Lužnicí je v příloze č. 1.

5.1.2 Historie zdejšího kraje

Zdejší krajina se začala formovat přibližně před 10 tisíci lety. V době třetihor, kdy došlo k zavodnění krajiny, se vytvořilo velké sladkovodní jezero které zatopilo také široké okolí Soběslavi a Veselí nad Lužnicí. Zbytkem třetihorního jezera jsou dodnes jihočeské rybníky, močály a rašeliniště.

Toto území patřilo do raného středověku mezi málo přístupné bažinaté oblasti. Proto zde v počátcích našich dějin vedlo jen velice málo stezek, které by na sebe mohly vázat osídlení. Zemědělská půda, byť dnes velice úrodná a bohatá, musela být nejdříve na přírodě vybojována nákladnými a pracnými odvodňovacími úpravami. Nejstarší jsou proto místa, která měla alespoň mírně vyvýšenou polohu.

Teprve po provedení jednoho z prvních melioračních zásahů na českém jihu, po zřízení tzv. Blatské stoky, bylo umožněno odvodnit nejmočalovitější proláklinu západně od Soběslavi a Veselí nad Lužnicí a zemědělsky využít zdejší půdu. Tato Blatská stoka, procházející diagonálně od severozápadu (od Hodětínského rybníka) k jihovýchodu, kde se u Veselí vlévá do Rytířského potoka a ten následně do Lužnice, byla vybudována někdy koncem třináctého století.

Až po této investici zde bylo možné započít s výstavbou trvalých zemědělských sídel. Odpovídá to i prvním zmínkám, které o zdejších vsích nacházíme v písemných pramenech. Ty se k roku 1354 shodně týkají Mažic, Svinek, Zálší, Borkovic a Vlastiboře, kdy Oldřich z Hradce prodal tyto vsi bratřím Petrovi, Joštovi a Oldřichovi z Rožmberka. Vsi na horním konci borkovišť jako Záluží, Vesců a Komárova dokonce až do roku 1462.

Celou tuto oblast osídlil český kmen Doudlebů, jejichž poslední kníže Slavitěch zemřel na počátku 10. století a potom tento lid splynul s ostatním národem.

Jak již je výše zmíněno první písemné zmínky o jednotlivých sídlech pocházejí z roku 1354. Po Rožmbercích, kteří vymřeli v roce 1611 Petrem Vokem, se vlastníkem rozsáhlých držav stal na základě rodových smluv z roku 1484 Jen Jiří ze Švamberka. Velké dědictví převzal jeho syn Petr. Ten se však jako direktor a správce zemský za panský stav aktivně podílel na stavovském povstání v letech 1618 – 1620. Přesto, že zemřel v roce 1620, byl posmrtně odsouzen ke ztrátě veškerého jmění. Konfiskované panství si ponechal císař Ferdinand II. V roce 1660 koupili Třeboňské panství Schwanzenbergové, kteří zde byli vrchností až do roku 1850, kdy vrchnostenská správa byla nahrazena správou státního zřízení okresních soudů, okresních, městských a obecních úřadů. [25]

5.1.3 Rašelina

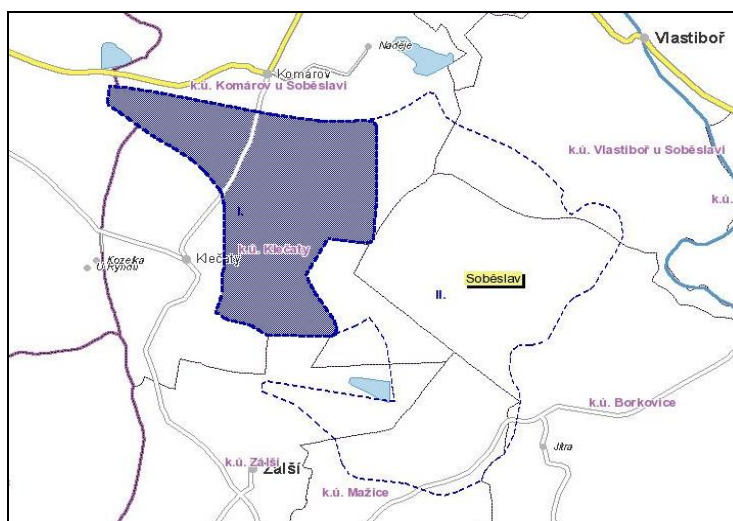
Blata zůstávají se svým bohatstvím uzavřena relativně dlouhou dobu vůči okolnímu světu. Přibližně od poloviny 19. století je zaznamenána pravidelná ruční těžba rašeliny obyvateli.

Pro vykácení a vysušení rašelinových polí se začalo s těžbou. Těžba probíhala tzv. pícháním (borkování) – ukrajováním rašeliny pomocí „želízka“ do tvaru cihel, zvaných borky. Narýpané borky se odvážely na výkladiště, kde se nechávaly oschnout. Po oschnutí se „šraňkovaly“ a potom kopily a v takto vytvořených figurách se odvážely domů, kde se s nimi topilo.

Avšak na počátku 50. let počala největší rána, která zasáhla blata od jejich vzniku, a to průmyslová těžba rašeliny. Samozřejmě přechod od ruční těžby na plně mechanizovanou těžbu rašeliny změnil tuto krajina k nepoznání. Produkce dosahovala 100 000 tun vysoce kvalitní rašeliny ročně. Během necelých 30 let byly veškeré těžitelné zásoby rašeliny vytěženy. V roce 1979 byla těžba ukončena. Během těchto pro blata smutných let byla zcela změněna tvář blat, od hydrologických poměrů po rostlinstvo a živočišstvo. [24]

5.1.4 Přírodní léčivý zdroj – ložisko peleoidů

Dnes dochází k těžbě pouze pro léčebné účely Lázní Bechyně, konkrétně v lokalitě Komárovské blato. Přírodní léčivý zdroj "Komárovské blato" je stanoven výnosem Ministerstva zdravotnictví č.j. LZ/3-2884-477-30.3.1960 ze dne 5.4.1960. Ochrana zdroje je zabezpečena prozatímními ochrannými pásmy přírodního léčivého zdroje stanovenými výnosem Ministerstva zdravotnictví č.j. LZ/3-2884-2.4.-1960 ze dne 21. 4. 1960. [27]

Obr. 5 Ochranná pásma přírodního léčivého zdroje [22]

Letecký snímek ochranného pásma přírodního léčivého zdroje je v příloze 1.

5.1.5 Chráněná oblast přirozené akumulace vod Třeboňská pánev

Oblast Třeboňské pánve patří mezi oblasti, které pro své přírodní podmínky tvoří významnou přirozenou akumulaci povrchových a podzemních vod a jsou chráněnými oblastmi přirozené akumulace vod vyhlášenými nařízením vlády České socialistické republiky ze dne 24. června 1981 č. 85/1981 Sb. o chráněných oblastech přirozené akumulace vod. A právě oblast Borkovických blat patří do Chráněné oblasti přirozené akumulace vod Třeboňské pánve

Hranici CHOPAV Třeboňské pánve v oblasti Borkovických blat nalezneme v příloze č.1.

Jak je výše naznačeno vyznačuje tato oblast relativně velkými zásobami kvalitní pitné vody, která se zde nahromadila během dosavadního života blat. Bohužel působením člověka a jeho nenasytností začíná zásob kvalitní podzemní vody rychle ubývat. Současně s tím se také zhoršuje její kvalita. Tento neutěšený stav je způsoben zejména zemědělskou činností a v posledních letech neúměrným čerpáním podzemních vod.

Nové nebezpečí „těžby“, která narůstá postupně a plíživě, již dnes začíná ničit blata. Stále narůstající nedostatek kvalitní pitné vody přiměl podnikavce v tomto oboru poohlédnout se po nových zdrojích. Jedna z těchto lokalit jsou právě Borkovická blata. Postupně znovu nastolovaná rovnováha během posledních desetiletí, může být nadměrným čerpáním podzemních vod znovu významně narušena. Do budoucna zůstává otázkou, jak se dokážou místní samosprávy a orgány státní správy s touto hrozbou vypořádat. Důsledky těchto neuvážených kroků se již projevují. [24][28]

5.1.6 Fauna a flóra

Již v roce 1949 (výnosem MŠVU) byla zřízena státní přírodní rezervace Borkovická blata za účelem „uchování nejkrásnějšího porostu borovice blatky na Soběslavských blatech“. Původní rozloha činila 31 ha. Po začátku velkoplošné průmyslové těžby rašeliny bylo nutné roku 1957 územní ochranu zrušit. Na plochu zrušené rezervace průmyslová těžba na štěstí nedospěla. Devastace rašeliniště se zastavila až na samé hranici chráněného území a zásadním způsobem ovlivnila další vývoj dochovaného blatkového boru. Především došlo k výraznému poklesu hladiny podzemní vody, způsobenému vybudováním systému odvodňovacích stok (kanálů) hlubokých až několik metrů.

Druhou chráněnou částí Borkovických blat je Přírodní rezervace Kozohlůdky, která byla vyhlášena nařízením Okresního úřadu Tábor (ze dne 19. 2. 2001 o zřízení přírodní rezervace "Kozohlůdky" č. 1/2001). Územní ochrana regenerujícího přechodového rašeliniště se datuje již od roku 1990, kdy byl vyhláškou Okresního národního výboru Tábor ze dne dne 18. 11. 1990 zřízen Chráněný přírodní výtvar Kozohlůdky o výměře 75,28 ha. Vyhláškou 395/1995 Sb. bylo území převedeno do kategorie přírodní rezervace. V roce 2001 došlo výše uvedeným nařízením Okresního úřadu Tábor k novému vyhlášení a rozšíření na celkovou výměru 80,4 ha. Přičleněny byly porosty rašelinných březových borů navazující na jihovýchodní část rezervace a luční, převážně bezkolencové porosty v západní části. „Posláním přírodní rezervace je ochrana ekosystému ručně vytěženého rašeliniště přechodového pánevního typu s charakteristickou flórou a faunou.“

Borkovická blata patří do oblasti Hercinské flóry. Z typických druhů pro tuto oblast je na prvním místě borovice blatka, která je odolná vůči kyselosti půd i vody a zdá se být řešením proti kyselým dešťům, které jsou typické zvláště pro severozápad ČR. V porostech je pak doprovázena borovicí sosnou, břízou bělokorou, smrkem stepilým a mnoho dalších. Keřové patro je zastoupeno krušinou olšovou, vrbou ušatou, mandlovkou a jinými keři. Bylinný porost již dříve vytěžených lokalit je tvořen zejména suchopýrem pochvatým úzkolistým, vzácným suchopýrem štíhlým a suchopýrem alpským. Z kapradin je zde možné nalézt vzácnou kapraď hřebenitou, dále rakouská papratka samice.

V návaznosti na obě přírodní rezervace a cennost dalších částí Borkovických blat byla vymezena v nařízení vlády (ze dne 22. prosince 2004 č. 132/2004 Sb., o stanovení národního seznamu evropsky významných lokalit) evropsky významná lokalita Borkovická blata. Dvě stanoviště této lokality jsou dokonce zařazena mezi prioritní typy přírodních stanovišť, což znamená se zvýšenou ochranou mezinárodního významu. [24][28]

PR Borkovická blata a PR Kozohlůdky jsou znázorněny na mapě v příloze 1.

Naučná stezka

Pro veřejnost je na nejatraktivnějších místech vybudována naučná stezka. Stavba naučné stezky byla v letech 1979 – 80 záležitostí Střední zemědělské školy v Táboře. Stezka má 31 zastavení vybavených příslušným popisem uváděné lokality. Trasa měří 5,2 km a doba prohlídky je přibližně 2,5 hodiny. Stezka odhalila a zpřístupnila široké veřejnosti tuto svéráznou a svým způsobem jedinečnou krajinu se zvláštní flórou a faunou rašelinišť,

historii i přítomnost blat. Převážně po dřevěných chodnicích provází přírodní rezervací, součástí byla i vyhlídková věž, která ale byla v posledních letech dostižena okolní vegetací, a proto byla ztržena a nahrazena odpočinkovým místem s možností posezení. Od roku 1993 převzala správu stezky Střední odborná škola pro ochranu a tvorbu životního prostředí ve Veselí nad Lužnicí. [24]

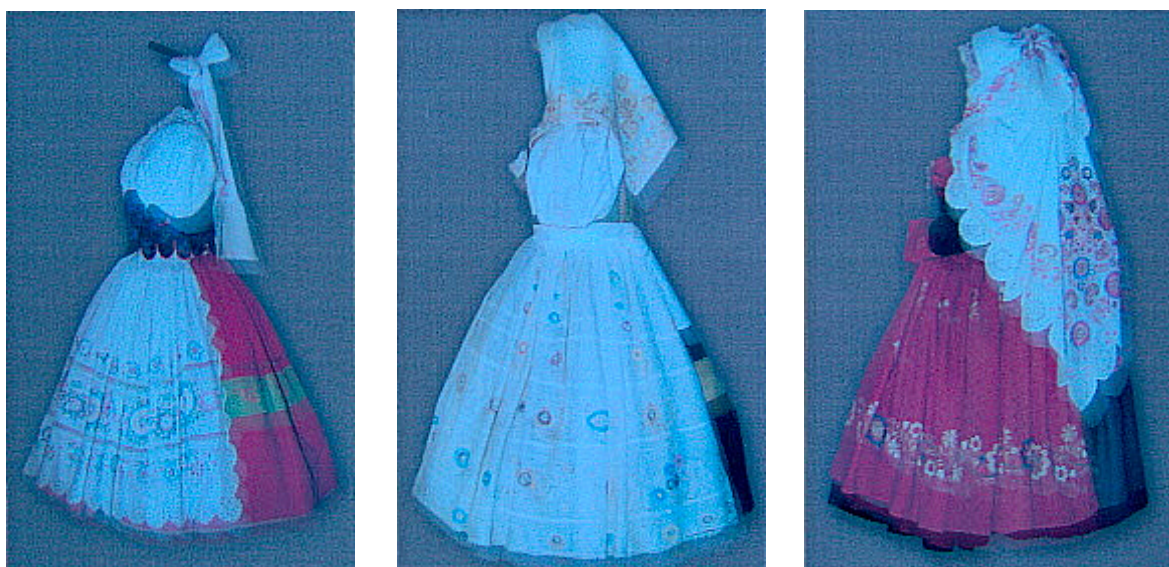
Ukázka zbytků průvodce po naučné stezce je v příloze č. 2, fotografie naučné stezky pak v příloze č. 3.

5.1.7 Hospodářství Borkovických blat

Pro dobrou a úrodnou půdu je tato oblast často nazývána Pšeničnými neboli Bohatými blaty. Tomu také odpovídají typické znaky zdejší oblasti jako jsou kroj a bohatě zdobené štíty selských statků. [24]

Kroj

Tato oblast měla svůj vlastní kroj. Blatský kroj prodělal převratný vývoj. Krojové části byly původně prosté. Výšivky byly hlavním zdobným prvkem. V průběhu desítek let se měnil celkový ráz oděvu. Klasické podoby nabyly v první polovině 19. století a udržel si podobu košatých tvarů. Blata jsou předposledním krajem po domažlicku, kde se přestal nosit kroj. Můžeme se s ním setkat už jen ve vitrínách soběslavského muzea. Oblast Blat měla i své vlastní nářečí, které však již vymizelo počátkem našeho století. Pouze národopisné sbírky Karla Weise ho připomínají. [25]

Obr. 7 Ukázka blatského kroje [29]

5.1.8 Selské baroko

Přírodní podmínky byly a jsou určujícím prvkem lidové architektury. Dvě výrazné stavební oblasti lidové architektury jsou blata kolem Hluboké a právě Borkovická blata.

Architektonicky vyniká oblast těsně po obvodu Borkovických blat – Vlastiboř, Svinky, Komárov, Klečaty, Zálší, Mažice, Borkovice, Záluží. Samozřejmě dozvuky selského baroka zasahují do širšího okolí (zejména Debrník), ale nejsou již tak výrazné jako ve jmenovaných sídlech. Na základě příznivých podmínek vznikaly typické stavby se širokými světlými průčelími statků se štíty a branami, bohatě zdobenými štukovým dekorem.

Základní charakteristikou je velkorysost pravidelných prostorů návsi i parcel jednotlivých statků. Snad jen ve Vlastiboři chybí typický historicky daný návesní prostor.

Celkový obraz statků působí mohutností se dvěma bohatě zdobenými štíty, které spojuje do oblouku klenutá vratní brána s malými dvířky. Zvláště pevný, zpravidla první zděný objekt v usedlosti většinou alespoň dvoupodlažní byl špýchar, což také dokazuje zobrazovaná datace. Obytný dům zůstává přízemní. Štíty mají bohatě zvlněný obrys, jsou zdobené štukovým geometrickým a rostlinným ornamentem a jsou často datovány. Mnou objevená nejstarší datace se nachází v Komárově z roku 1801. [24]

Obr. 8 Ukázka selského baroka v Komárově [29]

Další fotografie jednotlivých sídel jsou uvedeny v příloze č.4.

Protože hloubková zástavba obou bočních křídel hospodářskými budovami, včetně stodoly vzadu, byla více méně souvislá, dostal se zavřením průčelí vývoj usedlosti k formě dvorcového typu. [27]

Obr. 9 Urbanistická struktura sídla Záluží [20]

Jak je již výše uvedeno, štíty jsou opatřené bohatou, pestrou a rozmanitou štukovou výzdobou doplněné zpravidla datací. Proto můžeme dobře sledovat vývoj utváření od konce 18. století a do počátku století 20. Vznik a použití výzdoby má dvojí základ. Jde tu o propojení architektury oficiální, která již dlouhou dobu používala zděnou stavbu i štukový dekor, s uplatněním tradičně používaných výzdobných motivů lidových. V období nejvýraznějšího rozvoje takto zdobených staveb sehráli významnou úlohu i jednotliví zedničtí mistři, z nichž nad ostatní výrazně vynikali František Šoch a Martin Paták. Okruhy jejich tvorby můžeme sledovat podle těsné příbuznosti staveb a historických údajů. [25]

Barokní štíty selské chalupy jsou uvedeny v příloze č. 6.

6 ZÁKLADNÍ ÚDAJE O JEDNOTLIVÝCH SÍDLECH

6.1 Vlastiboř

- základní sídelní jednotka Vlastiboř
- k.ú. Vlastiboř u Soběslavi
- obec Vlastiboř
- poloha: 49°15'28.574" s. š., 14°38'12.221" v. d.
- Obyvatelstvo:

Tab. 2 Vývoj počtu obyvatel – Vlastiboř [23]

Sčítání v roce	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Počet obyvatel	359	406	381	354	361	369	331	295	256	218	218	226	200
Počet domů	52	60	63	64	64	65	68	69	64	60	54	71	79

- Památky:
 1. plošná ochrana: V sídle byla vyhlášena vesnická památková rezervace nařízením vlády č. 127/1995 Sb. ze dne 24. 5.1995 o prohlášení území ucelených částí vybraných měst a obcí s dochovanými soubory lidové architektury za památkové rezervace.
 2. jednotlivé kulturní památky

Tab. 3 Kulturní památky – Vlastiboř [18]

Číslo rejstříku	čp.	Památky
19135 / 3-5098	čp.3	venkovská usedlost
33522 / 3-5099	čp.10	venkovská usedlost
20221 / 3-5100	čp.16	venkovská usedlost
27020 / 3-5101	čp.18	venkovská usedlost
30067 / 3-5102	čp.32	venkovská usedlost, z toho jen: špýchar
27960 / 3-5103	čp.34	venkovská usedlost
16124 / 3-5104	čp.36	venkovská usedlost
28926 / 3-5109	čp.38	venkovská usedlost
19633 / 3-5105	čp.39	venkovská usedlost
35930 / 3-5106	čp.40	venkovská usedlost
100642	čp.44	venkovská usedlost, z toho jen: špýchar a stodola
15419 / 3-5107	čp.47	venkovská usedlost
34668 / 3-5108	čp.64	venkovská usedlost

- *Kultura:* obecní úřad, hasičská zbrojnice, knihovna, společenský dům, sportovní areál, rybářský spolek
- *Spolky a sdružení:* sbor dobrovolných hasičů, tělovýchovná jednota Vlastiboř, myslivecké sdružení, svaz žen
- *Stravovací a ubytovací zařízení, popř. obchod:* obojí zajišťováno ve společenském domě, obchod se smíšeným zbožím
- *Dopravní obslužnost:* Pouze nejnnutnější spoje zajišťuje COMETT PLUS, spol. s r.o.
- *Turistické trasy a cyklotrasy:* v k.ú. Vlastiboř u Soběslavi nejsou, pro další k.ú. tj. Záluží u Vlastiboře a Svinky viz příslušné listy, avšak návrhy cyklostezek v závěrečných doporučeních počítají s trasami přes Vlastiboř, stejně tak návrh přetrasování cyklotrasy Euro Velo 7

[27]

6.2 Svinky

- základní sídelní jednotka Svinky
- k. ú. Svinky
- obec Vlastiboř
- poloha: 49°16'11.51" s. š., 14°37'7.228" v. d.
- Obyvatelstvo:

Tab. 4 Vývoj počtu obyvatel – Svinky [23]

Sčítání v roce	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Počet obyvatel	185	206	210	213	207	213	191	140	140	115	100	75	69
Počet domů	23	29	34	35	35	35	38	39	36	35	30	38	38

- Památky:
 1. plošná ochrana: V sídle byla vyhlášena vesnická památková zóna vyhláškou Ministerstva kultury č. 249/1995 Sb. ze dne 22.9.1995 o prohlášení území historických jader vybraných obcí a jejich částí za památkové zóny.

2. jednotlivé kulturní památky:

Tab. 5 Kulturní památky – Svinky [18]

Číslo rejstříku	čp.	Památka
31574 / 3-5110	čp.1	venkovská usedlost, z toho jen: sýpka
18683 / 3-5111	čp.3	venkovská usedlost
37294 / 3-5112	čp.11	venkovská usedlost
35477 / 3-5113	čp.17	venkovská usedlost
45775 / 3-5114	čp.26	venkovská usedlost
33298 / 3-5115	bez čp.	kaple se zvoničkou, kovárnou a požární zbrojnicí

- *Kultura:* knihovna, hasičská zbrojnice, společenská místnost v bývalé kovárně
- *Spolky a sdružení:* sbor dobrovolných hasičů, myslivecké sdružení
- *Stravovací a ubytovací zařízení,* popř. obchod: obchod se smíšeným zbožím, v blízkosti stanový tábor (provozován pouze v letních měsících)
- *Dopravní obslužnost:* Pouze nejnútnejší spoje zajišťuje COMETT PLUS, spol. s r.o.
- *Turistické trasy a cyklotrasy:*
 1. turistické trasy: zelená, žlutá
 2. cyklotrasy: 1136, 8911, týká se návrh přetrasování cyklotrasy Euro Velo 7

[27]

6.3 Komárov

- základní sídelní jednotka Komárov
- k. ú. Komárov u Soběslavi
- obec Komárov
- poloha: 49°15'0.228" s. š., 14°35'38.478" v. d.
- Obyvatelstvo:

Tab. 6 Vývoj počtu obyvatel – Komárov [23]

Sčítání v roce	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Počet obyvatel	275	275	291	261	241	242	262	177	194	192	154	139	127
Počet domů	38	39	40	40	41	41	46	50	45	47	40	57	62

- Památky:

1. plošná ochrana: V sídle byla vyhlášena vesnická památková rezervace nařízením vlády č. 127/1995 Sb. ze dne 24. 5.1995 o prohlášení území ucelených částí vybraných měst a obcí s dochovanými soubory lidové architektury za památkové rezervace.

2. jednotlivé kulturní památky

Tab. 7 Kulturní památky – Komárov [18]

Číslo rejstříku	čp.	Památko
25892 / 3-5228	bez čp.	kaple návesní
38289 / 3-5196	čp.1	venkovská usedlost
32015 / 3-5197	čp.2	venkovská usedlost
44695 / 3-5198	čp.3	venkovská usedlost
16309 / 3-5199	čp.4	venkovská usedlost
18242 / 3-5200	čp.5	venkovská usedlost
34770 / 3-5201	čp.7	venkovská usedlost
29121 / 3-5202	čp.8	venkovská usedlost
15805 / 3-5203	čp.10	venkovská usedlost
31100 / 3-5204	čp.16	venkovská usedlost
26315 / 3-5205	čp.18	venkovská usedlost
23358 / 3-5206	čp.19	venkovská usedlost
24366 / 3-5207	čp.22	venkovská usedlost
47145 / 3-5208	čp.23	venkovská usedlost
21227 / 3-5209	čp.24	venkovská usedlost
20776 / 3-5210	čp.25	venkovská usedlost
36685 / 3-5211	čp.26	venkovská usedlost
15487 / 3-5212	čp.27	venkovská usedlost
37559 / 3-5226	čp.28	venkovská usedlost
27675 / 3-5213	čp.29	venkovská usedlost
25706 / 3-5227	čp.30	venkovská usedlost

- *Kultura*: obecní úřad, hasičská zbrojnice, knihovna, společenský dům
- *Spolky a sdružení*: sbor dobrovolných hasičů, myslivecké sdružení
- *Stravovací a ubytovací zařízení, popř. obchod*: obojí zajišťováno ve společenském domě, ale pouze s omezenou otevírací dobou, obchod se smíšeným zbožím
- *Dopravní obsluha*: Pouze nejnútnejší spoje zajišťuje COMETT PLUS, spol. s r.o.
- *Turistické trasy a cyklotrasy*:
 1. turistické trasy: žlutá
 2. cyklotrasy: 8911, týká se návrh přetrasování cyklotrasy Euro Velo 7 [27]

6.4 Klečaty

- základní sídelní jednotka Klečaty
- k. ú. Klečaty
- obec Zálší
- poloha: 49°14'2.602" s. š., 14°35'18.902" v. d.
- Obyvatelstvo:

Tab. 8 Vývoj počtu obyvatel – Klečaty [23]

Sčítání v roce	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Počet obyvatel	219	220	221	228	235	187	210	151	129	123	79	65	60
Počet domů	37	36	37	37	37	37	41	42	35	35	30	35	36

- Památky:

1. plošná ochrana: V sídle byla vyhlášena vesnická památková rezervace nařízením vlády č. 127/1995 Sb. ze dne 24. 5.1995 o prohlášení území ucelených částí vybraných měst a obcí s dochovanými soubory lidové architektury za památkové rezervace.

2. jednotlivé kulturní památky

Tab. 9 Kulturní památky – Klečaty [18]

Číslo rejstříku	čp.	Památko
37495 / 3-4877	bez čp.	kaple
22805 / 3-5182	čp.1	venkovská usedlost
35644 / 3-5183	čp.2	venkovská usedlost
46420 / 3-5184	čp.3	venkovská usedlost
16665 / 3-5185	čp.4	venkovská usedlost
17029 / 3-5186	čp.5	venkovská usedlost
27673 / 3-5187	čp.6	venkovská usedlost
17943 / 3-5188	čp.11	venkovská usedlost
29206 / 3-5189	čp.12	venkovská usedlost
30880 / 3-5190	čp.13	venkovská usedlost
30017 / 3-5191	čp.14	venkovská usedlost
31547 / 3-5192	čp.25	venkovská usedlost
25327 / 3-5193	čp.26	venkovská usedlost
34311 / 3-5194	čp.29	venkovská usedlost
45451 / 3-5195	čp.30	venkovská usedlost
44153 / 3-6022	čp.31	jiná obytná stavba

- *Kultura:* hasičská zbrojnice, knihovna
- *Spolky a sdružení:* sbor dobrovolných hasičů, myslivecké sdružení
- *Stravovací a ubytovací zařízení, popř. obchod:* pohostinství s omezeným provozem, obchod se smíšeným zbožím
- *Dopravní obslužnost:* Pouze nejnútnejší spoje zajišťuje COMETT PLUS, spol. s r.o.
- *Turistické trasy a cyklotrasy:*
 1. turistické trasy: žlutá
 2. cyklotrasy: 8911

[27]

6.5 Zálší

- základní sídelní jednotka Zálší
- k. ú. Zálší
- obec Zálší
- poloha: 49°13'4.506" s. š., 14°35'57.082" v. d.
- Obyvatelstvo:

Tab. 10 Vývoj počtu obyvatel – Zálší [23]

Sčítání v roce	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Počet obyvatel	430	472	458	414	417	397	366	284	305	253	214	195	199
Počet domů	55	63	67	69	71	71	72	78	72	70	60	82	82

- Památky:
 1. plošná ochrana: V sídle byla vyhlášena vesnická památková rezervace nařízením vlády č. 127/1995 Sb. ze dne 24. 5.1995 o prohlášení území ucelených částí vybraných měst a obcí s dochovanými soubory lidové architektury za památkové rezervace.

2. jednotlivé kulturní památky

Tab. 11 Kulturní památky – Zálší [18]

Číslo rejstříku	čp.	Památky
34057 / 3-5136	bez čp.	kostel Navštívení P. Marie
46979 / 3-5135	bez čp.	kaple
23922 / 3-5136	bez čp.	kaple sv. Václava
16956 / 3-5127	čp.3	venkovská usedlost
30518 / 3-5137	čp.4	venkovská usedlost
32224 / 3-5128	čp.5	venkovská usedlost
27728 / 3-5129	čp.6	venkovská usedlost
20313 / 3-5141	čp.21	venkovská usedlost
46354 / 3-5139	čp.22	venkovská usedlost
40817 / 3-5140	čp.23	venkovská usedlost
19872 / 3-5142	čp.24	venkovská usedlost
47190 / 3-5130	čp.32	venkovská usedlost
50995 / 3-6213	čp.37	fara
28367 / 3-5131	čp.40	venkovská usedlost
14953 / 3-5132	čp.41	venkovská usedlost
52901 / 3-5138	čp.44	venkovská usedlost
19985 / 3-5134	čp.49	venkovská usedlost
53852 / 3-5133	čp.51	venkovská usedlost
14137 / 3-5126	čp.1	zámek

- *Kultura:* obecní úřad, hasičská zbrojnice, knihovna, společenský dům, malotřídni škola, tělocvična, fara, kostel
- *Spolky a sdružení:* sbor dobrovolných hasičů, myslivecké sdružení, Jezdecký klub Dolli Zálší, občanské sdružení Blatka
- *Stravovací a ubytovací zařízení, popř. obchod:* obojí zajišťováno ve společenském domě, obchod se smíšeným zbožím
- *Dopravní obslužnost:* Pouze nejnútnejší spoje zajišťuje COMETT PLUS, spol. s r.o.
- *Turistické trasy a cyklotrasy:*
 1. turistické trasy: žlutá modrá
 2. cyklotrasy: 12, 8911

6.6 Mažice

- základní sídelní jednotka Mažice
- k. ú. Mažice
- obec Mažice
- poloha: 49°12'47.829" s. š., 14°36'44.21" v. d.
- Obyvatelstvo:

Tab. 12 Vývoj počtu obyvatel – Mažice [23]

Sčítání v roce	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Počet obyvatel	427	456	439	427	437	383	384	311	273	265	188	169	141
Počet domů	64	69	67	67	67	68	74	80	75	73	62	81	81

- Památky:
 1. plošná ochrana: V sídle byla vyhlášena vesnická památková rezervace nařízením vlády č. 127/1995 Sb. ze dne 24. 5.1995 o prohlášení území ucelených částí vybraných měst a obcí s dochovanými soubory lidové architektury za památkové rezervace.
 2. jednotlivé kulturní památky

Tab. 13 Kulturní památky – Mažice [18]

Číslo rejstříku	čp.	Památko
45759 / 3-4905		silniční most id. č. 14718-5, s výklenkovou kapličkou sv. Jana Nepomuckého
14138 / 3-4902	5	venkovská usedlost
35717 / 3-4903	10	venkovská usedlost
12047 / 3-6041	24	kovárna
35128 / 3-4904	33	venkovská usedlost

- *Kultura*: obecní úřad, hasičská zbrojnice, knihovna, pohostinství, sportovní areál
- *Spolky a sdružení*: sbor dobrovolných hasičů, tělovýchovná jednota Mažice, myslivecké sdružení
- *Stravovací a ubytovací zařízení, popř. obchod*: stravování zajišťováno ve vyhlášeném pohostinství stejně jako obchod se smíšeným zbožím

- *Dopravní obslužnost:* Pouze nejnútnejší spoje zajišťuje COMETT PLUS, spol. s r.o.
- *Turistické trasy a cyklotrasy:*
 1. turistické trasy: modrá žlutá
 2. cyklotrasy: 8911, 1133

[27]

6.7 Borkovice

- základní sídelní jednotka Borkovice
- k. ú. Borkovice
- obec Borkovice
- poloha: 49°12'27.313" s. š., 14°38'35.681" v. d.
- Obyvatelstvo:

Tab. 14 Vývoj počtu obyvatel – Borkovice [23]

Sčítání v roce	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Počet obyvatel	381	353	390	368	402	422	402	350	353	355	301	258	229
Počet domů	54	56	52	58	60	61	85	97	89	85	90	103	109

- Památky:
 1. plošná ochrana: Ačkoliv je v sídle relativně mnoho kulturních památek a také urbanistická struktura obce je zachována není v sídle Borkovice vyhlášena ani vesnická památková rezervace ani vesnická památková zóna.
 2. jednotlivé kulturní památky

Tab. 15 Kulturní památky – Borkovice [18]

Číslo rejstříku	čp.	Památko
36561 / 3-4740	bez čp.	kaple
101409	čp.7	venkovská usedlost
40387 / 3-4732	čp.9	venkovská usedlost
23656 / 3-4733	čp.12	venkovská usedlost
45740 / 3-4734	čp.13	venkovská usedlost
17493 / 3-4735	čp.14	venkovská usedlost
28693 / 3-4736	čp.16	venkovská usedlost
15349 / 3-4737	čp.17	venkovská usedlost
26009 / 3-4738	čp.18	venkovská usedlost
35379 / 3-4739	čp.19	venkovská usedlost

- *Kultura:* obecní úřad, hasičská zbrojnice, knihovna, společenský dům, koupaliště
- *Spolky a sdružení:* sbor dobrovolných hasičů, myslivecké sdružení, zahrádkáři
- *Stravovací a ubytovací zařízení, popř. obchod:* stravování zajišťováno ve společenském domě s omezenou otevírací dobou, obchod se smíšeným zbožím
- *Dopravní obslužnost:* Pouze nejnútnější spoje zajišťuje COMETT PLUS, spol. s r.o.
- *Turistické trasy a cyklotrasy:*
 1. turistické trasy: žlutá, modrá, zelená, naučná stezka
 2. cyklotrasy: 8911, 1133, 1132

[27]

6.8 Záluží

- základní sídelní jednotka Záluží
- k. ú. Záluží u Vlastiboře
- obec Vlastiboř
- poloha: 49°14'53.795" s. š., 14°39'29.474" v. d.
- Obyvatelstvo:

Tab. 16 Vývoj počtu obyvatel – Záluží [23]

Sčítání v roce	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Počet obyvatel	75	89	86	86	85	81	73	51	57	41	41	38	40
Počet domů	12	12	12	12	12	11	11	11	10	9	9	10	11

- Památky:
 1. plošná ochrana: V sídle byla vyhlášena vesnická památková rezervace nařízením vlády č. 127/1995 Sb. ze dne 24. 5.1995 o prohlášení území ucelených částí vybraných měst a obcí s dochovanými soubory lidové architektury za památkové rezervace.

2. jednotlivé kulturní památky

Tab. 17 Kulturní památky – Záluží [18]

Číslo rejstříku	čp.	Památko
20094 / 3-5223	bez čp.	kaplička
38212 / 3-5224	bez čp.	výklenková kaplička
45426 / 3-5225	bez čp.	výklenková kaplička
30835 / 3-5214	čp.3	venkovská usedlost
36921 / 3-5215	čp.4	venkovská usedlost
40726 / 3-5216	čp.5	venkovská usedlost, s omezením: bez maštale
19617 / 3-5217	čp.6	venkovská usedlost
34447 / 3-5218	čp.7	venkovská usedlost
20252 / 3-5219	čp.8	venkovská usedlost
31257 / 3-5220	čp.9	venkovská usedlost
33481 / 3-5221	čp.11	venkovská usedlost
14149 / 3-5222	čp.1	kovárna

- *Kultura:* hasičská zbrojnice, muzeum, výrobní loutek a ubytování případně i možnost občerstvení v bývalé kovárně
- *Spolky a sdružení:* sbor dobrovolných hasičů
- *Stravovací a ubytovací zařízení, popř. obchod:* bývalá kovárna, obchod se smíšeným zbožím není
- *Dopravní obslužnost:* Pouze nejnútnejší spoje zajišťuje COMETT PLUS, spol. s r.o.
- *Turistické trasy a cyklotrasy:*
 1. turistické trasy: modrá a zelená
 2. cyklotrasa: 1133

[27]

Fotografie jednotlivých sídel jsou v příloze č. 4.

7 SWOT ANALÝZA BORKOVICKÝCH BLAT

7.1 Geografické a socioekonomické charakteristiky cestovního ruchu

7.1.1 Silné stránky

- blízkost a dobrá dopravní dostupnost center vyššího občanského vybavení – Soběslav, Veselí nad Lužnicí
- blízkost a návaznost turisticky atraktivních míst – Třeboňsko
- blízkost stále se rozvíjejících lázní v Bechyni a lázní v Třeboni
- náklonnost a dobrý přístup lidí k návštěvníkům blat
- stravovací zařízení v každém sídle (mimo Svinek a Klečat)
- obchod se smíšeným zbožím (mimo Záluží)
- bezprostřední návaznost na CHKO Třeboňsko, Borkovická blata se dají považovat za nejsevernější část Třeboňské pánve a také se objevily snahy o rozšíření CHKO tímto směrem.
- velký podíl lesů

7.1.2 Slabé stránky

- nízký podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel
- vysoký podíl obyvatelstva v postproduktivním věku
- odchod mladých do měst
- nejistá situace v zemědělství
- znečištění povrchových vod zejména intenzivním chovem ryb - minimální možnosti koupání
- minimum pracovních příležitostí v lokalitě
- nevyhovující otevírací doba obchodů a hospod

- nízký počet OSVČ, které podnikají v lokalitě zejména pak v oblasti cestovního ruchu
- chybějící jasné centrum Borkovických blat
- není základní ani mateřská škola (pouze v Zálší jediná malotřídní škola)

7.1.3 Příležitosti

- nabídka možností výstavby rodinných domů – téměř v celé lokalitě se zpracovávají koncepční dokumenty jednotlivých obcí (územní plány)
- zlepšení otevírací doby obchodů a stravovacích zařízení a rozšíření jejich služeb např. stravovací služby
- rozšířit možnosti koupání, tzn. vymezit vodné rybníky, ve kterých by byl omezen intenzivní lov ryb
- větší spolupráce s lázněmi v Bechyni a Třeboni
- aktivní podpora pracovních příležitostí v lokalitě

7.1.4 Hrozby

- nezachování tradičního rázu vesnice
- neudržení kvality krajiny jako celku a ztráta její atraktivnosti
- dále se snižující podíl mladých obyvatel
- zavírání a rušení obchodů a stravovacích zařízení

7.2 Veřejná infrastruktura

7.2.1 Silné stránky

- blízkost hlavních tras (připravovaný IV. tranzitní železniční koridor (dnes trasa Praha – České Budějovice) a dálnice D3 (dnes silnice I/3))
- hustá síť silnic II. a III. třídy

- pokračující doplňování cyklotras - probíhající
- nabídka značených cyklotras v oblasti
- touto lokalitou vede dálková evropská cyklistická trasa Euro Velo 7 – cyklotrasa je součástí projektu Evropské cyklistické federace jako propojení Baltského a Středozemního moře
- realizovaný vodovod ve všech sídlech
- dostatečná rezervy pro případný rozvoj ve stávající síti elektrického vedení
- upravená veřejná prostranství ve všech sídlech

7.2.2 Slabé stránky

- absence železniční dopravy přímo do oblasti
- nedostatečná hromadná doprava – minimum autobusových spojů
- neuspokojivý stav některých úseků dopravní sítě a přetrvávající nedostatek prostředků na její údržbu
- nedostatečně rozvinutý orientační a informační systém – dostupnost informací pro turisty a návštěvníky oblasti
- absence systému prohlídkových tras propojujících významné atraktivity a památky Borkovických blat
- vzdušné elektrické vedení a jiná vzdušná vedení, kterými jsou zamořena všechna sídla
- absence kanalizací a čistíren odpadních vod ve všech sídlech
- absence plynofikace ve všech sídlech
- částečná absence doplňkového mobiliáře na veřejných prostranstvích

7.2.3 Příležitosti

- dokončení IV. tranzitního železničního koridoru a dálnice D3 a využití jejich blízkosti vzhledem k lokalitě

- zlepšení stavu komunikací – zejména využití dotací
- doplnění sítě cyklotras - navrhovaných
- zpřístupnění nových atraktivit území
- dobudování cyklotrasy Euro Velo 7, ale také její přetrasování tak, aby procházela více danou lokalitou, např. z Hlavatec do Debrníka, Vlastiboře, Komárova
- doplnění mobiliáře na veřejných prostranstvích
- vytvořit systém prohlídkových tras propojujících významné atraktivity a památky Borkovických blat

7.2.4 Hrozby

- pokračující zhoršování technického a stavebního stavu komunikací zejména v důsledku nedostatku finančních prostředků
- zvýšení provozu na pozemních komunikacích včetně nákladní dopravy – např. v důsledku výstavby dálnice D3
- realizace záměru vedení 400 kV v závislosti na rozšíření Jaderné elektrárny Temelín – kolem Klečat, pod Komárovem a mezi Svinkami a Vlastiboří
- zvýšení čerpání podzemních vod nad přípustnou míru a s tím související negativní důsledky na celá Borkovická blata

7.3 Turistická atraktivita zvolené lokality

7.3.1 Silné stránky

- kvalitní a klidné životní prostředí (nejsou žádné velké zdroje zatěžující životní prostředí – např. průmyslové provozy)
- atraktivní krajinné scenérie, pestrá krajinná mozaika, krajinný ráz
- dlouhodobě se zlepšující kvalita životního prostředí (po ukončení průmyslové těžby rašeliny byla blata ponechána samovolné regeneraci)

- nehrozí další těžba rašeliny ani nerostů (nejsou dobývací prostory, CHKO a s tím spojené negativní jevy – např. hluk, prach, zvýšená doprava) – těžba pro lázeňské účely je minimální, ta nemůže ohrozit životní prostředí a atraktivitu lokality
- malý provoz na komunikacích
- dvě přírodní rezervace, evropsky významná lokalita a naučná stezka
- velké množství kulturních památek
- vesnické památkové rezervace (Vlastiboř, Komárov, Klečaty, Zálší, Mažice, Záluží)
- vesnické památkové zóny (Svinky)
- stará hrušeň (údajně 500 let), na kterou se zapomnělo ve všech průvodcích. K tomuto stromu se také váže pověst, že její květy obdivoval již Petr Vok. (příloha 5)
- celková upravenost sídel včetně veřejných prostranství
- urbanistická struktura sídel – zachovalá původní struktura a uspořádání statků včetně veřejných prostranství
- architektonický výraz staveb – selské baroko – zdobené štíty selských statků
- nízké ceny – včetně služeb
- vůle samospráv spolupracovat
- rozvinuté chovy koní doplňované letním táborem v Zálší
- několik závodů koní během roku v Zálší a Mažicích
- věrnost návštěvníků lokalitě Borkovických blat
- muzeum a ruční výroba loutek v Záluží
- stanový tábor u Rytířského rybníka u Svinek
- blízkost golfového hřiště - směr Bechyně
- množství kulturních akcí – výše uvedené závody koní, každoroční festival dechových hudeb Blata se baví i s mezinárodní účastí, plesy, fotbalové turnaje, triatlon atd.

7.3.2 Slabé stránky

- nedostatečná péče o některé památky – nelze přikázat vlastníkovi nemovitosti, aby se o ni přiměřeně staral
- nedostatečná péče o atraktivitu cestovního ruchu – sice tyto atraktivitu jsou, ale špatnou péčí o ně klesá
- nedostačující síť ubytovacích a stravovacích zařízení
- nedostačující kapacita stávajících zařízení
- velmi omezená propagace lokality
- málo míst, která poskytují informace
- nedostatek dalších možností vyžití včetně sportovišť a míst vhodných pro koupání

7.3.3 Příležitosti

- je připravováno krajským úřadem vyhlášení přírodního parku Borkovická blata
- zlepšení poskytovaných služeb
- vytvořit síť center, která budou poskytovat informace a zajistí vypracování a rozšíření propagačních materiálů včetně prezentace na internetu
- využít vůle samospráv spolupracovat – nejlépe dobrovolný svazek obcí
- zajistit a informovat samosprávy a majitele nemovitostí o možnostech získání podpory z dotací zejména pak na rozvoj v oblasti cestovního ruchu
- záměr rozhledny u vodojemu nad Zálužím – viz návrh zadání územního plánu Vlastiboř
- možnost nabídky rybolovu – již se pomalu začíná uplatňovat (Velká dálka pod Zálužím)
- další rozvoj chovů koní doplněné např. vybudováním ubytování, které bude na tento chov navazovat

- rozšíření pěších tras a naučných stezek i do zatím nepřístupných částí Borkovických blat
- vytvoření multifunkčního sportovního areálu – zatím je o tomto záměru uvažováno ve Vlastiboři v lokalitě u stávajícího fotbalového hřiště
- zkvalitnění a rozšíření služeb stanového tábora
- vzhledem k celorepublikové tendenci stárnutí populace, roste skupina turistu, tzv. „aktivních seniorů“ a turistu „střední generace“, pro které jsou stále lákavější poklidné a bezpečné destinace bez extrémních teplot

7.3.4 Hrozby

- nebezpečí nárůstu cen – v důsledku nutných investic a zlepšování kvality
- změna postoje samospráv
- negativní postoj starousedlíků k novým myšlenkám a věcem
- stanový tábor bez dalšího rozvoje = jeho zrušení

7.4 Poskytované služby v cestovním ruchu

7.4.1 Silné stránky

- muzeum, výroba loutek a ubytování v kovárně v Záluží
- infocentrum ve Veselí nad Lužnicí – celoročně otevřeno, vhodné zázemí, široké spektrum nabízených služeb a materiálů
- rozvinuté chovy koní v Zálší a Mažicích
- dostupnost služeb i pro nízkopříjmové návštěvníky

7.4.2 Slabé stránky

- celkově nízká kvalita služeb cestovního ruchu
- nízká vybavenost území základní i doprovodnou turistickou infrastrukturou

- nedostatek ubytovacích kapacit
- nízká kvalita zaměstnanců v oblasti cestovního ruchu
- slabá úroveň zapojení a angažovanosti regionálních medií do propagace CR v Borkovických blatech a okolí
- omezená nabídka služeb
- malá provázanost a špatná spolupráce s okolními turistickými oblastmi při propagaci a prezentaci regionu
- absence marketingově orientovaného přístupu některých provozovatelů turistických atrakcí
- nedostatečná nabídka ucelených průvodců, které by mapovaly turistické atraktivitu Borkovických blat a okolí – knižních a brožovaných, elektronických (českých i cizojazyčných)
- nedostatečná propagace, a s tím související nedostatečné využití významných památek a stávajících atraktivit cestovního ruchu
- minimální možnosti kvalitního ubytování a stravování
- infocentrum v Soběslavi – špatný přístup ze strany města jako zřizovatele, otevírací doba pouze v letních měsících bez dalšího vhodného zázemí
- velmi omezená nabídka v oblasti turistických produktů

7.4.3 Příležitosti

- rozvoj venkovské turistiky a agroturistiky
- využití trvale neobydlených domů a bytů na venkově pro rekreační účely
- nový záměr v blízkých Hlavatcích – penzion
- rekonstrukce společenského domu ve Vlastiboři zejména zkvalitnění poskytovaných služeb včetně ubytování
- vytvoření sítě ubytovacích a stravovacích zařízení
- zprovoznění penzionu v Záluží – je hotov, ale není majiteli využíván pro tyto účely

7.4.4 Hrozby

- ustrnutí na dnešním stavu věcí
- finanční náročnost údržby statků jako celku včetně zdobených štítů – někdy až nesmyslné požadavky ze strany orgánu ochrany památek
- nalézt vhodné využití pro hospodářské části statků, které jsou dnes minimálně využívané a stávají se přítěží pro majitele
- využití zemědělských areálů pro činnosti, které mohou poškodit životní prostředí – např. skládky nebezpečných odpadů

8 PRŮZKUM NÁVŠTĚVNÍKŮ BORKOVICKÝCH BLAT

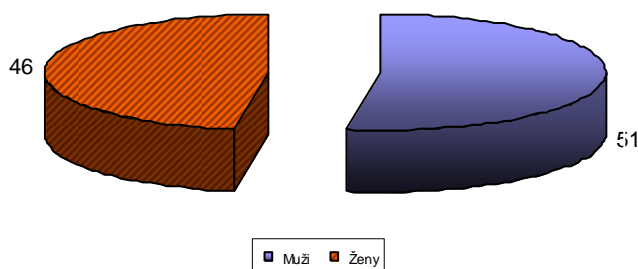
Pro zjištění profilu návštěvníků a jejich hodnocení oblasti Borkovických blat jsem sestavila a rozdala dotazníky (viz. příloha č. 7) týkající se právě této lokality. Cílovou skupinou byli návštěvníci Borkovických blat. Část dotazníků byla rozdána ve stravovacích a ubytovacích zařízeních v obcích spadajících do této oblasti a část do informačních center v Soběslavi a ve Veselí nad Lužnicí. Rozdáno bylo 120 dotazníků a vrátilo se jich 97, tzn. že návratnost byla téměř 81 %.

8.1 Profil návštěvníků

- Rozložení návštěvníků podle pohlaví

Tab. 18 Rozložení návštěvníků podle pohlaví

Pohlaví	Absolutní četnost	Relativní četnost
Muži	51	52,58%
Ženy	46	47,42%

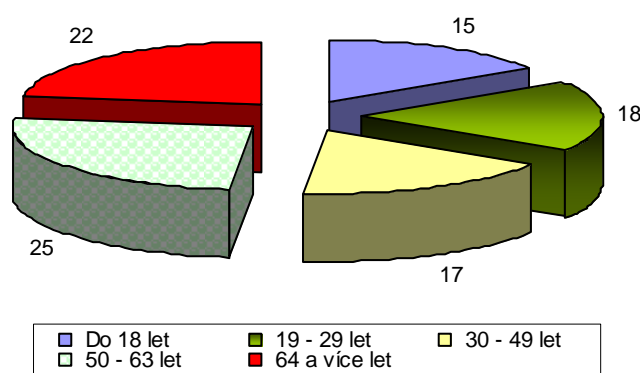
Graf 1 Rozložení návštěvníků podle pohlaví

Podíl mužů a žen, kteří vyplnili a odevzdali dotazník je relativně stejný. Vyrovnanost tohoto poměru je dána především strukturou návštěvníků - nejčastěji rodiny nebo dvojice partnerů.

- Věková struktura respondentů

Tab. 19 Věková struktura respondentů

Věk	Absolutní četnost	Relativní četnost
Do 18 let	15	15,46%
19 - 29 let	18	18,56%
30 - 49 let	17	17,53%
50 - 63 let	25	25,77%
64 a více let	22	22,68%

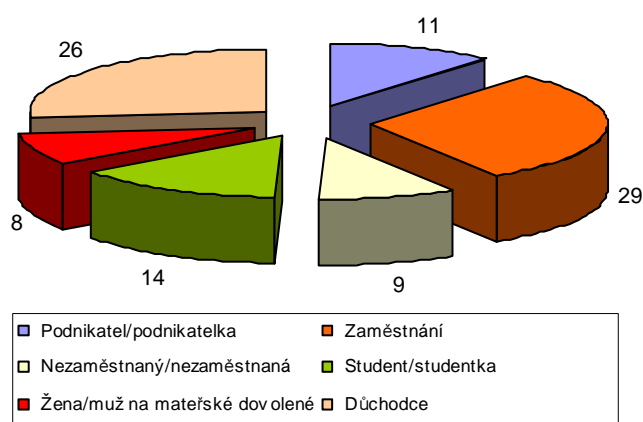
Graf 2 Věková struktura respondentů

Z tabulky 19 je zřejmé, že skupinou, která nejčastěji navštěvuje danou lokalitu je skupina od 50 do 63 let, v těsném závěsu je i skupina od 64 let. Důvodem takovýchto výsledků může být ráz lokality, nabízené služby a zájmy jednotlivých skupin. Mladí dávají spíše přednost zahraničním cestám nebo adrenalinovým sportům, naproti tomu starší lidé a lidé v důchodovém věku upřednostňují klidnější dovolenou s poznáním krás a památek naší vlasti. Kromě těchto kategorií jsou také častými návštěvníky oblasti Borkovických blat i rodiny s dětmi, kteří rádi využívají nabídku levnější dovolené a zejména cyklostezek.

- Ekonomická aktivita

Tab. 20 Ekonomická aktivita

Ekonomická aktivita	Absolutní četnost	Relativní četnost
Podnikatel/podnikatelka	11	11,34%
Zaměstnání	29	29,90%
Nezaměstnaný/nezaměstnaná	9	9,28%
Student/studentka	14	14,43%
Žena/muž na mateřské dovolené	8	8,25%
Důchodce	26	26,80%

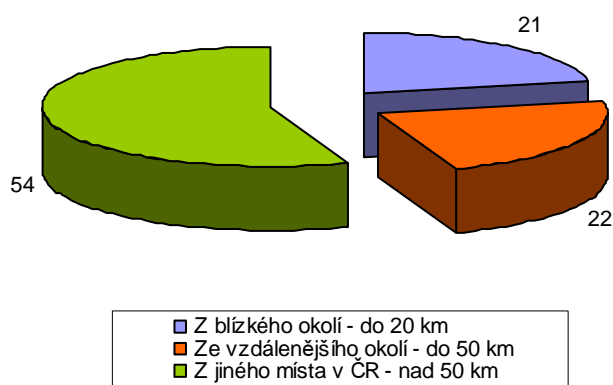
Graf 3 Ekonomická aktivita

Ekonomická aktivita navazuje na předchozí bod. Odpovědi na tuto otázku naznačují, že návštěvníky blat jsou především lidé s nižšími příjmy.

- Příjezdová vzdálenost návštěvníků z České republiky

Tab. 21 Příjezdová vzdálenost návštěvníků z České republiky

Vzdálenost	Absolutní četnost	Relativní četnost
Z blízkého okolí - do 20 km	21	21,65%
Ze vzdálenějšího okolí - do 50 km	22	22,68%
Z jiného místa v ČR - nad 50 km	54	55,67%

Graf 4 Příjezdová vzdálenost návštěvníků z České republiky

Téměř 45 % dotazovaných přijelo ze vzdálenosti větší než je 50 km, naopak nejméně jich přijelo z blízkého okolí. Jak je patrné z mixu odpovědí, je velké procento návštěvníků z hlavního města Prahy, které spadá do kategorie nad 50 km, z čehož lze následně dovodit, proč právě nejvíce návštěvníků přijelo ze vzdálenosti větší než 50 km.

- Bydliště českých návštěvníků dle kraje

Tab. 22 Bydliště českých návštěvníků dle kraje

Kraj	Absolutní četnost	Relativní četnost
Hlavní město Praha	34	35,05%
Jihočeský kraj	19	19,59%
Jihomoravský kraj	7	7,22%
Karlovarský kraj	0	0,00%
Kraj Vysočina	4	4,12%
Královehradecký kraj	6	6,19%
Liberecký kraj	1	1,03%
Moravskoslezský kraj	3	3,09%
Olomoucký kraj	0	0,00%
Pardubický kraj	0	0,00%
Plzeňský kraj	8	8,25%
Středočeský kraj	8	8,25%
Ústecký kraj	4	4,12%
Zlínský kraj	3	3,09%

S otázkou na příjezdovou vzdálenost souvisí i otázka týkající se kraje, z kterého respondenti dorazili. Podle očekávání byla nejčastější odpovědí Praha (35,05 %) a hlavním důvodem je vlastnictví nemovitostí (chalup) v dané lokalitě. Na druhém místě skončil kraj Jihočeský se svými téměř 20 %. Naopak z Karlovarského, Olomouckého a Pardubického kraje nebyl žádný z dotazovaných.

- Způsob dopravy

Tab. 23 Způsob dopravy

Dopravní prostředek	Absolutní četnost	Relativní četnost
Automobilem (příp. na motocyklu)	69	71,13%
Vlakem	11	11,34%
Autobusem	14	14,43%
Na kole	3	3,09%
Jinak	0	0,00%

Vzhledem k nedostačující autobusové i vlakové dopravě v dané lokalitě přijela většina návštěvníků, 71,13 % automobilem. 11 respondentů využila dopravu vlakem. Autobusovou dopravu využili návštěvníci nedalekých Lázní Bechyně. Samozřejmě odpovědi na tuto otázku souvisejí znovu se strukturou návštěvníků, kdy převládají chalupáři, kteří se do lokality dopravují téměř výhradně autem.

- Pokolikáté navštívili respondenti region

Tab. 24 Pokolikáté navštívili respondenti region

Frekvence návštěv	Absolutní četnost	Relativní četnost
Poprvé	23	23,71%
Podruhé	10	10,31%
Vícekrát	64	65,98%

Většina dotazovaných navštívila Borkovická blata již vícekrát a důvodem může být již zmíněné vlastnictví chalup v dané oblasti. Podruhé navštívilo oblast pouhých 10

respondentů. Z toho je možno odvodit, že většina návštěvníků si kraj zamiluje a pravidelně se do něj vrací, popř. je kraj nezaujme a trávení jejich volného času se odehrává v jiném směrem v jiných lokalitách, anebo je k tomu vede jiný důvod, např. v podobě chalupy.

- S kým navštívili region

Tab. 25 S kým navštívili region

Kategorie	Absolutní četnost	Relativní četnost
Sám / sama	12	12,37%
S partnerem / partnerkou	21	21,65%
S rodinou (s dětmi)	41	42,27%
S přáteli, známými	9	9,28%
S větší skupinou jiných lidí (zájezd, výcvik...)	14	14,43%

Z tabulky 25 vyplývá, že nejčastěji respondenti cestovali s rodinou. Na otázku proč právě rodiny s dětmi, je nejpravděpodobnější odpověď ve skladbě návštěvníků. Mnoho rodin s dětmi jezdí právě na chalupy nejčastěji ke svým rodičům, popř. sami chalupy vlastní. Druhým důvodem je klidný režim lokality bez velkého provozu na silnicích a jiných rušivých vlivů, ale přesto relativně dobře dostupný.

- Hlavní důvod návštěvy regionu

Tab. 26 Hlavní důvod návštěvy regionu

Důvod	Absolutní četnost	Relativní četnost
Sport (turistika, cyklistika apod.)	63	64,95%
Poznání regionu (kultura, folklór, historie)	12	12,37%
Celková relaxace (procházky, zábava...)	4	4,12%
Zdraví (léčení, rehabilitace...)	14	14,43%
Komerční důvody (pracovní jednání, obchod,,)	1	1,03%
Návštěva příbuzných nebo známých	3	3,09%
Jiný	0	0,00%

Jako hlavní důvod návštěvy Borkovických blat, který dotazované návštěvníky zlákal k jejich pobytu je uváděn sport, resp. cyklistika. Jelikož se jedná o mírně zvlněnou až rovinatou krajinu, navazující na baštu cykloturistiky v okolí Třeboně, spolu se strukturou návštěvníků chalupáři, není již množství těchto odpovědí překvapením. Samozřejmě, že je to podpořeno možnostmi, které lokalita nabízí, kde možnost vyjíždky na kole anebo procházky do nádherné přírody je hlavním lákadlem.

- Délka pobytu v regionu

Tab. 27 Délka pobytu v regionu

Délka pobytu	Absolutní četnost	Relativní četnost
Jednodenní - bez noclehu	29	29,90%
1 - 2 noclehy	61	62,89%
3 - 6 noclehů	5	5,15%
Delší pobyt	2	2,06%

Jeden až dva noclehy byly nejfrekventovanější odpovědi na otázku délky pobytu. Tato odpověď vypovídá o tom, že nejčastěji lidé přijíždějí do této oblasti na víkendy, většinou na své chalupy. Jen minimum z nich však obdivuje krásy zdejší krajiny více jak tři dny tedy více jak dvě přenocování.

- Ubytování

Tab. 28 Ubytování

Ubytování	Absolutní četnost	Relativní četnost
Hotel****	0	0,00%
Hotel***, hotel**	14	14,43%
Pension	13	13,40%
Ubytovna	7	7,22%
Chalupa	58	59,79%
V přírodě (stan, chatka, karavan)	2	2,06%
V soukromí u známých / příbuzných	3	3,09%
Jiné ubytování	0	0,00%

Chalupu při svém pobytu využilo skoro 60 % dotazovaných. Samozřejmě je to důsledek skladby dotazovaných a nabídkou služeb, které jsou orientovány spíše na nízkopříjmové skupiny návštěvníků. Druhým důvodem je také skutečnost, že hotely nejvyšší kvality se v širokém okolí, včetně velkých měst, nevyskytují.

- Způsob stravování

Tab. 29 Způsob stravování

Stravování	Absolutní četnost	Relativní četnost
Plná penze	14	14,43%
Polopenze	17	17,53%
Jinak	66	68,04%

Dotazovaní se převážně stravovali z vlastních zdrojů, což opět odpovídá skladbě dotazovaných. Polopenzi využilo 17 z nich a 14 jich využilo plnou penzi.

- Odkud jsou návštěvníci regionu informováni

Tab. 30 Odkud jsou návštěvníci regionu informováni

Zdroj informací	Absolutní četnost	Relativní četnost
Informační centra (prospekty, letáky apod.)	6	6,19%
Propagační materiály cestovních kanceláří	0	0,00%
V tisku, brožury, jiné publikace	12	12,37%
V rozhlasu nebo televizi	0	0,00%
Na internetu	34	35,05%
Informace od příbuzných / známých	14	14,43%
Vlastní poznání a zkušenosti	17	17,53%
Jinak	14	14,43%

Nejčastěji respondenti získali informace na internetu, který byl zastoupen více jak 35 %, téměř 18 % z nich se do oblasti vrátila po předchozím poznání a zkušenosti a shodně 14,43 % respondentů přijelo po předchozím informování od příbuzných a známých a jiným způsobem. V jiném způsobu jsou obsaženi také lázeňští hosté, pro které jsou v rámci pobytu připravován kulturní program a různé výlety včetně Borkovických blat.

8.2 Hodnocení regionu návštěvníky

- Posouzení atraktivnosti regionu z pohledu cestovního ruchu

Tab. 31 Posouzení atraktivnosti regionu z pohledu cestovního ruchu

Atraktivnost	Absolutní četnost	Relativní četnost
Návštěva splnila očekávání	59	60,82%
Návštěva nesplnila očekávání	38	39,18%

Očekávání, se kterými návštěvníci přicestovali do Borkovických blat, se ve většině případů splnila. 38, tj. téměř 40% z nich však spokojeno nebylo. Důvodem pravděpodobně nedostačující síť ubytovacích a stravovacích zařízení, kapacita stávajících zařízení, dopravní infrastruktura, velmi omezená propagace lokality a málo míst, která poskytují informace (viz následující otázka).

- Co regionu podle respondentů nejvíce schází

Tab. 32 Co regionu podle respondentů nejvíce schází

Požadovaný faktor	Absolutní četnost	Relativní četnost
Rozsáhlejší síť ubytovacích a stravovacích zařízení	82	84,54%
Nová zařízení a služby pro náročné	36	37,11%
Lepší péče o památky a turistické atraktivity	21	21,65%
Kvalitnější dopravní infrastruktura	67	69,07%
Lepší dostupnost prostředky hromadné dopravy	31	31,96%
Více míst poskytujících informace a propagace	54	55,67%
Lepší vybavenost pro sportovní vyžití, sportovní areály	13	13,40%
Společenská a zábavní centra	25	25,77%
Atrakce pro děti	27	27,84%

Možnost více odpovědí (součet procent přesahuje 100)

Lokalitě podle dotazovaných nejvíce schází rozsáhlejší síť ubytovacích a stravovacích zařízení, kvalitnější dopravní infrastruktura, více míst poskytujících informace a propagace. Relativně spokojeni jsou naopak s péčí o památky a turistické atraktivity a vybavení pro sportovní využití.

- Pro respondenty nejlákavější aktivity v regionu, kdyby na ně měli čas a prostředky

Tab. 33 Pro respondenty nejlákavější aktivity v regionu, kdyby na ně měli čas a prostředky

Požadovaný faktor	Absolutní četnost	Relativní četnost
Turistika	43	44,33%
Cykloturistika	57	58,76%
Koupání, vodní sporty	17	17,53%
Ostatní sporty	3	3,09%
Kulturní a folklórní akce	38	39,18%
Historické a turistické atraktivity	89	91,75%
Společenský život a zábava	24	24,74%
Zdraví	25	25,77%

Možnost více odpovědí (součet procent přesahuje 100)

Aktivity, které by dotazovaní návštěvníci uvítali v oblasti Borkovických blat, kdyby na ně měli čas a prostředky jsou hlavně historické a turistické atraktivity a cykloturistika. Kromě několika vzdálených pískoven, řek Lužnice a Nežárky nejsou pro koupání a vodní sporty v blízkém okolí vhodné podmínky a ani obdobné možnosti vyžití. Přes velké množství rybníků a vodních nádrží nejsou tyto vhodné pro koupání – špatná kvalita vody (stojatá voda a intenzivní chov ryb).

- Hodnocení regionu z hlediska cen poskytovaných služeb

Tab. 34 Hodnocení regionu z hlediska cen poskytovaných služeb

Hodnocení cen poskytovaných služeb	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ceny odpovídají poskytovaným službám	86	88,66%
Ceny neodpovídají poskytovaným službám	11	11,34%

Ceny poskytovaných služeb jsou respondenty ve většině případů shledávány jako odpovídající a pouze 11 z nich je shledává jako neadekvátní.

- Hodnocení regionu z hlediska cenové úrovně služeb

Tab. 35 Hodnocení regionu z hlediska cenové úrovně služeb

Cenová úroveň služeb	Absolutní četnost	Relativní četnost
Dražší než jinde v ČR	0	0,00%
Stejná jako jinde v ČR	50	51,55%
Levnější než jinde v ČR	47	48,45%

Odpovědi na otázku na cenová úroveň služeb se rozdělili na dvě téměř stejné poloviny. Větší polovina z nich (51,55 %) vidí cenovou úroveň služeb jako stejnou jako jinde v ČR a polovina druhá si myslí, že úroveň je dokonce nižší než jinde v ČR.

- Hodnocení kvality služeb poskytovaných v regionu

Tab. 36 Hodnocení kvality služeb poskytovaných v regionu

Zkoumaný faktor	Index	Pozn.
Ubytovací služby (pro ubytované)	3,3	
Stravování	2,1	
Poskytování informací o oblasti	3,7	nejhorší hodnocení
Čistota a pořádek	1,7	
Přátelskost místních lidí k návštěvníkům	1,4	nejlepší hodnocení

Index představuje vážený průměr z počtu respondentů, kteří provedli hodnocení na 4-stupňové škále.

V této otázce měli dotazovaní hodnotit kvalitu poskytovaných služeb v dané oblasti. Hodnotit měli na 4-stupňové škále s tím, že hodnocení 1 znamená nejlepší hodnocení a 4 hodnocení nejhorší. Index byl spočítán pomocí prostého aritmetického průměru. Hodnoceny byly ubytovací služby, stravování, poskytování informací o oblasti, čistotu a pořádek a přátelskost místních lidí k návštěvníkům. Nejlépe hodnocena byla přátelskost místních lidí s indexem 1,4 a nejhůře ohodnoceno bylo poskytování informací o oblasti.

- Hodnocení infrastruktury a vybavenosti regionu

Tab. 37 Hodnocení infrastruktury a vybavenosti regionu

Hodnocení infrastruktury a vybavenosti regionu	Index	Pozn.
Dostatečné kapacity ubytovacích a stravovacích služeb	3,7	nejhorší hodnocení
Dopravní dostupnost regionu	3	
Značení turistických tras	2,1	nejlepší hodnocení
Vybavení regionu pro sportovní aktivity	3,4	
Občerstvení a prodej suvenýrů	2,8	
Možnosti pro zábavu	2,9	

Index představuje vážený průměr z počtu respondentů, kteří provedli hodnocení na 4-stupňové škále.

Hodnocení infrastruktury nebylo v oblasti Borkovických blat zrovna příznivé. I zde bylo použito hodnocení pomocí indexu spočítaného pomocí prostého aritmetického průměru. Nejlépe bylo hodnoceno značení turistických tras s indexem 2,1, naopak nejhůře dopadly kapacity ubytovacích a stravovacích služeb, které návštěvníci považují za nedostatečné.

- Zájem o opakování návštěvy (míra věrnosti regionu)

Tab. 38 Zájem o opakování návštěvy (míra věrnosti regionu)

Projevený zájem	Absolutní četnost	Relativní četnost
Určitě ano	25	25,77%
Možná ano	54	55,67%
Nevím	5	5,15%
Spíše ne	8	8,25%
Určitě ne	5	5,15%

25 respondentů zaujala tato oblast natolik, že hodlají svou návštěvu někdy v budoucnu určitě opakovat a dalších 54 z nich o další návštěvě uvažují. Pouhých 5 dotazovaných návštěvníků o opakování regionu neuvažují. Tomu také odpovídá rozložení dotazovaných návštěvníků v počtu jejich návštěv, kdy převládají tací, kteří zde již byli poněkolkáté. Proto by bylo možno dovodit, že svou návštěvu znovu zopakují.

- Návštěvnost obcí Borkovických blat

Tab. 39 Návštěvnost obcí Borkovických blat

Obec	Absolutní četnost	Relativní četnost
Vlastiboř	71	73,20%
Svinky	65	67,01%
Komárov	68	70,10%
Klečaty	52	53,61%
Zálší	53	54,64%
Mažice	53	54,64%
Borkovice	61	62,89%
Záluží	71	73,20%

Možnost více odpovědí (součet procent přesahuje 100)

Nejčastěji navštěvovanými obcemi v oblasti Borkovických blat jsou Vlastiboř, Záluží, Komárov, Svinky a Borkovice. Záluží jako klenot je jasně nejnavštěvovanějším místem Borkovických blat. S touto skutečností se trochu nadneslo pravděpodobně hodnocení Vlastiboře.

- Co návštěvníky nejvíce zaujalo

Tab. 40 Co návštěvníky nejvíce zaujalo

Předmět zaujetí	Absolutní četnost	Relativní četnost
Přírodní krásy včetně blat	32	32,99%
Statky selského baroka	63	64,95%
Jiné	2	2,06%

Dotazované návštěvníky drtivou většinou nejvíce zaujaly statky selského baroka, ale ani na přírodní krásy nezapomněli. Byly odevzdány také dvě odpovědi jiné, z nichž jedna spíše úsměvná - krása zdejších „blat’áček“ a druhá pramenící z charakteristiky zdejšího prostředí - celkové příjemné prostředí.

Zpracování grafů k jednotlivým otázkám je v příloze č. 8.

9 ZÁVĚRY ZE SWOT ANALÝZY A DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Prvním krokem SWOT analýzy bylo stanovení čtyř základních oblastí. První analyzuje geografické a socioekonomické charakteristiky, druhá veřejnou infrastrukturu, třetí turistickou atraktivitu zvolené lokality a čtvrtá poskytované služby cestovního ruchu v lokalitě. Pro každou tuto oblast byly ohodnoceny vnitřní stránky subjektu jako silné stránky a slabé stránky a vlastnosti vnějšího prostředí jako příležitosti a hrozby. Výsledky SWOT analýzy spolu s výsledky dotazníkového šetření, a jeho vyhodnocení, byly základem pro následující závěry a doporučení.

Lokalitu je možno charakterizovat relativně dobrou polohou v blízkosti hlavních republikových dopravních tahů železničního i silničního, avšak bez vhodné návaznosti do lokality. Citelná je absence železniční dopravy a ani minimum autobusových spojů nezláká návštěvníky k jejich využití. To je jedním z důvodů proč pouze malé procento návštěvníků používá hromadné dopravy při příjezdu do lokality.

Hustá síť silnice II. a III. třídy zajišťuje základní dopravní spojení se širším okolím a hlavně s centry vyššího občanského vybavení Soběslaví a Veselím nad Lužnicí. Na ni navazují cyklostezky a turistické stezky. Zde chybí propojení mezi některými sídly a proto vybudování účelových komunikací, které by plnily například také funkci cyklostezky, by bylo na místě (např. Vlastiboř – Borkovice, Vlastiboř – Komárov). Je nutno rozšířit cyklistické i turistické trasy do zatím nepřístupných částí Borkovických blat s využitím již stávajících zejména pak mezinárodní cyklotrasy Euro Velo 7, u které doporučuji pokusit se o její případné přetrasování (např. Debrník – Vlastiboř – Komárov). Samozřejmě, že zapojení těchto úseků do mezinárodní cyklistické trasy by posunulo jejich realizaci kupředu. Na tuto aktivitu by mělo navázat zokruhování tras a jejich prezentace (viz níže) a tím vytvoření systému prohlídkových tras propojujících atraktivitu a Borkovických blat.

Dalším dosažitelným úkolem pro samosprávy by mělo být iniciování kabelizace vzdušných rozvodů elektrického vedení a jiných vedení přímo v sídlech. Tuto aktivitu podporuje také jedinečnost této lokality potvrzená úředními rozhodnutími v podobě vesnických památkových rezervací, vesnicích památkových zón a množství kulturních památek. Je nutný společný postup samospráv a státních orgánů zajišťujících ochranu památek.

Otázky vybavení sídel vodovodem, kanalizací, elektřinou, plynem apod. jsou sice pro lokalitu jako takovou důležité, nejsou však již hlavními činiteli ovlivňujícími přímo cestovní ruch. Proto se s nimi v této práci detailněji nezabývám.

V minulém roce proběhla rušná jednání na téma čerpání podzemních vod v lokalitě Borkovická blata. Po bouřlivých jednáních, a přes značné lobování Krajského úřadu - Jihočeský kraj za tyto záměry, byly nakonec odmítnuty Ministerstvem životního prostředí. Přesto toto nebezpečí stále trvá. A právě tato akce dokázala zcela sjednotit blatské obce.

Z této jednorázové spolupráce by si měly všechny obce lokality vzít příklad a postupovat společnými silami i v ostatních záležitostech prospěšných pro Borkovická blata.

V mnoha případech je velkým handicapem lokality skutečnost, že nemá žádné skutečné centrum, které by vzalo iniciativu do svých rukou a které by koordinovalo společné postupy. Jelikož vytvoření centra z jednoho sídla v blízké a asi ani vzdálenější době není reálné, je nutno tuto skutečnost přeměnit na výhodu a dokázat společnými silami, že efektivně lze spolupracovat i v tomto složení, kdy všechny obce jsou vlastně rovnocenné, avšak ani v tomto případě to bez iniciátora a vedoucího nepůjde.

Lokalitu lze považovat za turisticky atraktivní s mnoha lákadly, ať už v podobě nádherných stavebních památek selského baroka a zachovalé urbanistické struktury sídel anebo v podobě přírodních krás, jak ukazuje množství silných stránek v oblasti turistická atraktivita zvolené lokality. To se shodli téměř všichni dotazovaní. Současně se však také převážná většina dotazovaných shodla, že značnou nevýhodou Borkovických blat dneška je jejich prezentace a to prezentace všemi směry. S tím také souvisí nedostatečně rozvinutý orientační a informační systém a dostupnost informací pro turisty a návštěvníky oblasti.

Toto je právě jeden z prvních úkolů pro společnou spolupráci a jeden ze základních stavebních kamenů, u kterého by měl další rozvoj blat začít a na který by se měla orientovat maximální pozornost. Tato služba také chybí velkému počtu návštěvníků. Téměř ve všech sídlech by bylo možno alespoň po dobu letních měsíců provozovat malá informační centra. Samozřejmě by se nejednalo o klasická infocentra, která známe z větších sídel, ale o taková, která by byla spojena s jinou aktivitou, resp. by ji doplňovala. Hlavní úlohu by hrál koordinátor, placený ze společných peněz, který by zajistil náplň a smysl těchto malých infocenter (např. zajistí propagační materiály) a částečně také vyškolil jejich personál. Kostrou tohoto systému musí být obecní úřady, které mají úřední zaměstnance na plný

úvazek. Jednou z jejich pracovních náplní se pak stane provoz tohoto infocentra. Není předpoklad, že by se jednalo o činnost, která by nadměrně tyto zaměstnance zatěžovala, ale právě možnost získat informace, a nejlépe na více místech, je důležitým předpokladem spokojeného návštěvníka. Dále by tato malá infocentra mohla být např. v muzeu v Záluží, v obchodech a stravovacích zařízeních.

Nelze ani zapomínat na společnou internetovou prezentaci Borkovických blat s maximem údajů, což dokazuje internet jako nejčastěji uváděný zdroj informací v dotazníku.

Koordinátor by měl být také aktivní v oblasti kulturních akcí pořádaných v lokalitě a v oblasti možností získávání dotací a grantů a pomoci tak nejen obcím s podáváním žádostí o ně, ale také případným zájemcům o investice v lokalitě zejména v oblasti CR. Tato pomoc bude jistě přínosná nejen pro CR, ale bude jistě vítána jednotlivými obcemi, protože dotace a granty jsou dnes jedna velká džungle, ve které není jednoduchá orientace.

Zatraktivněním a novým lákadlem Borkovických blat by byla jistě uvažovaná rozhledna u vodojemu nad Zálužím a rozšíření naučné stezky. Dá se říci, že skoro nutností je vytypování několika vhodných míst ke koupání, ve kterých by měly obecní samosprávy nástroje (nejlépe v majetku obcí) na udržení dobrého stavu vody po celý rok zejména pak možností ovlivnění intenzifikace chovu ryb. Naproti tomu v ostatních rybnících je nutné využít příležitosti a nabídnout možnost stále populárnějšího rybaření.

Pokud by se tato společná spolupráce uskutečnila, je nutno navázat kontakty s partnery v oblasti CR, např. informační středisko ve Veselí nad Lužnicí, lázně v Bechyni a Třeboni.

Téměř 85 % dotazovaným chybí rozsáhlejší síť stravovacích a ubytovacích zařízení. Kvalitu ubytování a stravování těžko ovlivní samosprávy. To mohou pouze v případě, že přímo tyto služby nabízejí anebo tato zařízení pronajímají. Jednou z reálných možností je rekonstrukce společenského domu ve Vlastiboři, kde již dnes funguje plný provoz stravování a ubytování, avšak zlepšení by bylo zcela na místě. Inspirací pro tuto akci by mohla být připravovaná rekonstrukce budovy bývalé školy v nedalekých Hlavatcích. S touto aktivitou také souvisí zachování rozumné cenové hladiny pro širší příjmové spektrum návštěvníků zejména pak pro ty stávající. Stejně jako společenský dům ve Vlastiboři, by si alespoň částečné vylepšení zasloužil také stanový tábor u Rytířského rybníka.

10 VIZE A STRATEGICKÉ CÍLE ROZVOJE BORKOVICKÝCH BLAT

10.1 Vize

Stanovení vize a snaha o její naplnění mohou významně ovlivnit rozvoj lokality. Kroky k naplnění této vize by měli představovat strategické cíle a jednotlivá opatření k jejich dosažení. Základní vizí pro lokalitu Borkovických blat by mělo být zachování a propagace hodnot území zejména pak kulturního dědictví v podobě selského baroka a přírodních krás.

10.2 Strategické cíle v oblasti CR

Na základě poznatků z teoretické části byly odvozeny následující strategické cíle. Ty vycházejí především ze SWOT analýzy a dotazníkového šetření.

- Zvýšení povědomí o Borkovických blatech
- Rozvoj CR
- Udržování kvality životního prostředí
- Vytvoření úzké spolupráce mezi jednotlivými sídly v daném území
- Vytvářet podmínky pro investory
- Rozvíjet dopravní infrastrukturu

10.2.1 Opatření k dosažení strategických cílů

Zvýšení povědomí o Borkovických blatech

- informační letáky, mapy, průvodce, informační tabule, propagace pořádaných kulturních akcí atd.
- vytvořit internetové stránky oblasti
- propagace lokality na veletrzích
- vytvořit síť center, která budou poskytovat informace a zajistí vypracování a rozšíření propagačních materiálů včetně prezentace na internetu

Rozvoj CR

- vybudování nových cyklotras (jsou již známy konkrétní návrhy několika cyklotras, které čekají na svou realizaci)
- zlepšení kvality stávajících cyklotras
- půjčovna kol
- zajistit doplňkové vybavení (lavičky, stojany na kola, odpadkové koše atd.)
- rozšíření naučné stezky
- využití stávajících chovů koní nejen k projížďkám po kraji, ale také pro léčebné účely např. hypoterapie
- rozšíření kapacity a kvality ubytovacích a stravovacích služeb
- zlepšit podmínky rekreačních ploch, především vodních
- vytvoření systému prohlídkových tras propojujících významné atraktivity a památky Borkovických blat
- rozšíření turistických pěších tras zejména do méně přístupných míst
- rozhledna u vodojemu nad Zálužím
- vytvoření multifunkčního sportovního areálu ve Vlastiboři
- podpořit čerpání prostředků z dotací a fondů
- spolupráce s cestovními kancelářemi
- spolupráce s lázněmi v Bechyni a Třeboni
- zkvalitnění služeb informačního centra v Soběslavi
- školení osob, které se podílejí na poskytování služeb v oblasti CR

Udržování kvality životního prostředí

- zamezit nadměrnému čerpání podzemních vod
- zamezit umístění provozů s významnými negativními vlivy na své okolí
- znehodnocení obrazu krajiny výstavbou VE

Vytvoření úzké spolupráce mezi jednotlivými sídly v daném území

- vytvoření dobrovolného svazku obcí
- vytvoření projektu spolupráce

Vytvářet podmínky pro investory

- nabídnout stávajícím i potenciálním investorům v oblasti CR maximální podporu ze strany obcí včetně pomoci při podávání žádostí o dotace a granty

Rozvoj dopravní infrastruktury

- podporovat a rozvíjet hromadnou autobusovou dopravu

ZÁVĚR

Pro svou bakalářskou práci jsem si zvolila lokalitu Borkovická blata, která je nejsevernějším výběžkem Třeboňské pánve nacházejícím se na jihu okresu Tábor. Centrem lokality jsou vlastní blata, kolem kterých se historickým vývojem uspořádal prstenec sídel. Lokalita se vyznačuje vysokým potenciálem v oblasti cestovního ruchu, z něhož vynikají především nádherné stavební památky selského baroka a zachovalé urbanistické struktury sídel doplněné krásnými přírodní scenériemi.

V první části bakalářské práce, teoretické, jsem se zabývala oblastí cestovního ruchu, marketingu a nástroji, které marketing využívá.

Na tuto teoretickou část jsem navázala částí praktickou, ve které jsem analyzovala současný stav lokality Borkovických blat a základní údaje o jednotlivých sídlech. Poté následovala SWOT analýza a průzkum návštěvníků Borkovických blat prostřednictvím dotazníkového šetření. Ve SWOT analýze jsem klasifikovala jednotlivé faktory dle čtyř zvolených oblastí. Pro každou tuto oblast byly ohodnoceny vnitřní stránky subjektu jako silné a slabé stránky a vlastnosti vnějšího prostředí jako příležitosti a hrozby. Výsledky SWOT analýzy spolu s výsledky dotazníkového šetření a jeho vyhodnocení byly základem pro závěry a doporučení.

Základní podmínkou úspěšného rozvoje cestovního ruchu lokality je sjednocení postupu všech obcí, nejlépe formou dobrovolného svazku obcí, který by měl zajišťovat koordinaci dílčích činností směřujících k naplnění výše uvedeného cíle. Již dnes se objevují první aktivity k založení tohoto svazku a proto je nutno využít vůle jednotlivých samospráv ke spolupráci, a pokud možno, co nejrychleji tento svazek ustanovit a vypracovat dokument, který určí jasné cíle tohoto svazku.

Hlavním nedostatkem, a proto také prvním úkolem svazku, by bylo zlepšení propagace Borkovických blat zahrnující zejména vytvoření jednotné internetové prezentace, zřízení malých informačních center a vypracování propagačních materiálů.

Naplnění těchto základních úkolů je prvním krokem nejen k rozvoji cestovního ruchu v lokalitě, ale také může být impulsem k nastartování rozvoje lokality jako celku, např. rozšířením možností k podnikání a investování, pracovních příležitostí, oživením kulturního života v sídlech a přilákáním mladých obyvatel k trvalému bydlení.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Bibliografické zdroje:

- [1] FORET, M.; FORETOVÁ, V. *Jak rozvíjet místní cestovní ruch*. 1. vyd. Praha : Grada, 2001. 178 s. ISBN 80-247-0207-X.
- [2] HORNER, S.; SWARBROOKE, J. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. 1. vyd. Praha : Grada, 2003. 488 s. ISBN 80-247-0202-9.
- [3] JANEČKOVÁ, L.; VAŠTIKOVÁ, M. *Marketing měst a obcí*. 1. vyd. Praha : Grada, 1999. 184 s. ISBN 80-7169-600-5.
- [4] KINCL, J. et al. *Marketing podle trhů*. 1. vyd. Praha : Alfa, 2004. 176 s. ISBN 80-86851-02-8.
- [5] KIRÁLOVÁ, A. *Marketing destinace cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha : Ekopress, 2003. 173 s. ISBN 80-86119-56-4.
- [6] KOTLER, P.; ANDREASEN, A. R. *Strategic marketing for nonprofit organizations*. 6th edition. [s.l.] : Prentice Hall, 2003. 536 s. ISBN 013041977X.
- [7] KOTLER, P. *Management marketing*. 10. rozšířené vyd. Praha: Grada, 2001. 719 s. ISBN 80-247-0016-6.
- [8] MORRISON, A. M. *Marketing pohostinství a cestovního ruchu*. Slámová, Dana. 1. vyd. Praha : Victoria Publishing, 1995. 523 s. ISBN 8085605902.
- [9] PAULIČKOVÁ, R. *Teoretické otázky regionálního a městského marketingu*. 1. vyd. Plzeň : Západočeská univerzita v Plzni, 2005. 126 s. ISBN 80-7043-365-5.
- [10] PAYNE, A. *Marketing služeb*. 1. vyd. Praha : Grada, 1996. 248 s. ISBN 80-7169-276-X.
- [11] PÁSKOVÁ, M.; ZELENKA, J. *Cestovní ruch: výkladový slovník*. 1. vyd. Praha : Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002. 448 s. ISBN neuvedeno

Elektronické zdroje:

- [12] *Cestovní ruch* [online]. 2008 [cit. 2008-03-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.hodoninsko.info/default.asp?cont=110>>.

- [13] DOMANSKÁ, L. *Rizika a příležitosti v podnikání pomůže odhalit SWOT analýza* [online]. 2007-2008 [cit. 2008-03-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.podnikatel.cz/clanky/rizika-a-prilezitosti-odhali-swot-analyza/>>.
- [14] *Mapy 1188* [online]. 2007 [cit. 2008-04-08]. Dostupný z WWW: <<http://mapy.1188.cz/#pos=49.240224;14.611404@sc=100000@m=turisticka;>>.
- [15] Marketing destinací. *COT business* [online]. 2002 [cit. 2008-02-06]. Dostupný z WWW: <<http://www.cot.cz/index.php?page=100&jazyk=1&kat=106&from=30>>.
- [16] *Metodický návod pro tvorbu SWOT analýz s příkladem* [online]. 2007 [cit. 2008-03-25]. Dostupný z WWW: <<http://www.uur.cz/images/konzultacnistedisko/MetodickeNavody/SWOT/AnalzySWOT20070613.pdf>>.
- [17] MILÁČEK, M. *SWOT analýza* [online]. 2002 [cit. 2008-03-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.stavebnitechnologie.cz/view.php?cislocianku=2002041701>>.
- [18] *Národní památkový ústav : Nemovité památky* [online]. [cit. 2008-04-08]. Dostupný z WWW: <<http://monumnet.npu.cz/pamfond/list.php?hledani=1&KrOk=Ok&HiZe=&sNazSidOb=&Adresa=&Cdom=&Pamatka=&CiRejst=&Uz=&PrirUbytOd=3.5.1958&PrirUbytDo=17.5.2008&KodKr=31&KodOk=3107&Start=20>>.
- [19] Oddělení ekologie urbanizovaných prostorů a cestovního ruchu ministerstva životního prostředí, sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska, odbor rozvoje a realizace cestovního ruchu ministerstva pro místní rozvoj. *Výsledky předběžného průzkumu úrovně řízení cestovního ruchu na úrovni obcí* [online]. 2001 [cit. 2008-02-26]. Dostupný z WWW: <www.cestovnuruch.cz/zakony/analyzamzp.doc>.
- [20] *Portál veřejné správy České republiky : Mapové služby* [online]. 2003-2008 [cit.2008-04-08]. Dostupný z WWW: <http://geoportal.cenia.cz/mapmaker/cenia/portal/index.php?lang=cz&mode=tasks&win_size=1&dict_shifter=0&ptz_shifter=0&adres_shifter=0&ptz_filter_id_active=&adres_filter_id_active=&kod_obj=&rect=-743981%3A-1139699%3A737433%3A1132410&xy=&xy_label=&use_user_rect=1&tree_dict_idobj_active=&tree_dict_parent_active=1&tree_name_active=&dict_idobj=&lokal=Vlastibo%F8#kotva>.

- [21] STŘELEČEK, J. *SWOT analýza* [online]. 2007 [cit. 2008-03-22]. Dostupný z WWW: <<http://www.vlastnicesta.cz/akademie/marketing/marketing-metody/swot-analyza/>>.
- [22] *Ústav pro hospodářskou úpravu lesů : Mapový server* [online]. [cit. 2007-03-31]. Dostupný z WWW: <<http://geoportal2.uhul.cz/index.php>>.
- [23] *Veřejná databáze ČSÚ* [online]. [cit. 2008-04-08]. Dostupný z WWW: <http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?cislotab=DEM_HLOB&kapitola_id=18>.

Ostatní zdroje:

- [24] Interní materiály infocentra Veselí nad Lužnicí
- [25] Kronika obce Vlastiboř
- [26] SMÍTKA, V., UPLAN, s. r. o. [rozhovor 2008-01-07]
- [27] SMÍTKA, V., UPLAN, s. r. o. [rozhovor 2008-02-12]
- [28] SMÍTKA, V., UPLAN, s. r. o. [rozhovor 2008-04-03]
- [29] Vlastní materiály

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CHKO	Chráněná krajinná oblast
CHOPAV	Chráněná oblast přirozené akumulace vod
CR	Cestovní ruch.
k.ú.	Katastrální úřad
MŠVU	Ministerstvo školství, věd a umění
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
PR	Přírodní rezervace
s. š.	Severní šířka
v. d.	východní délka
VE	Větrná elektrárna
WTO	World trade organization – Světová obchodní organizace

SEZNAM OBRÁZKŮ

Seznam obrázků

<i>Obr. 1 SWOT analýza</i>	<i>22</i>
<i>Obr. 2 Zájmové území</i>	<i>27</i>
<i>Obr. 3 Mapa Jihočeského kraje s umístěním Borkovických blat</i>	<i>28</i>
<i>Obr. 4 Mapa širších vztahů v území</i>	<i>28</i>
<i>Obr. 5 Ochranná pásma přírodního léčivého zdroje</i>	<i>30</i>
<i>Obr. 6 Zobrazení původní PR Borkovická blata a nově přičleňované části</i>	<i>32</i>
<i>Obr. 7 Ukázka blatského kroje</i>	<i>34</i>
<i>Obr. 8 Ukázka selského baroka v Komárově</i>	<i>35</i>
<i>Obr. 9 Urbanistická struktura sídla Záluží</i>	<i>36</i>

Seznam grafů

<i>Graf 1 Rozložení návštěvníků podle pohlaví</i>	<i>57</i>
<i>Graf 2 Věková struktura respondentů</i>	<i>58</i>
<i>Graf 3 Ekonomická aktivita</i>	<i>59</i>
<i>Graf 4 Příjezdová vzdálenost návštěvníků z České republiky</i>	<i>60</i>

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1</i>	<i>Zájmové území</i>	26
<i>Tab. 2</i>	<i>Vývoj počtu obyvatel – Vlastiboř</i>	37
<i>Tab. 3</i>	<i>Kulturní památky – Vlastiboř</i>	37
<i>Tab. 4</i>	<i>Vývoj počtu obyvatel – Svinky</i>	38
<i>Tab. 5</i>	<i>Kulturní památky – Svinky</i>	39
<i>Tab. 6</i>	<i>Vývoj počtu obyvatel – Komárov</i>	39
<i>Tab. 7</i>	<i>Kulturní památky – Komárov</i>	40
<i>Tab. 8</i>	<i>Vývoj počtu obyvatel – Klečaty</i>	41
<i>Tab. 9</i>	<i>Kulturní památky – Klečaty</i>	41
<i>Tab. 10</i>	<i>Vývoj počtu obyvatel – Zálší</i>	42
<i>Tab. 11</i>	<i>Kulturní památky – Zálší</i>	43
<i>Tab. 12</i>	<i>Vývoj počtu obyvatel – Mažice</i>	44
<i>Tab. 13</i>	<i>Kulturní památky – Mažice</i>	44
<i>Tab. 14</i>	<i>Vývoj počtu obyvatel – Borkovice</i>	45
<i>Tab. 15</i>	<i>Kulturní památky – Borkovice</i>	45
<i>Tab. 16</i>	<i>Vývoj počtu obyvatel – Záluží</i>	46
<i>Tab. 17</i>	<i>Kulturní památky – Záluží</i>	47
<i>Tab. 18</i>	<i>Rozložení návštěvníků podle pohlaví</i>	57
<i>Tab. 19</i>	<i>Věková struktura respondentů</i>	58
<i>Tab. 20</i>	<i>Ekonomická aktivita</i>	59
<i>Tab. 21</i>	<i>Příjezdová vzdálenost návštěvníků z České republiky</i>	59
<i>Tab. 22</i>	<i>Bydliště českých návštěvníků dle kraje</i>	60
<i>Tab. 23</i>	<i>Způsob dopravy</i>	61
<i>Tab. 24</i>	<i>Pokolikáté navštívili respondenti region</i>	61

<i>Tab. 25 S kým navštívili region</i>	62
<i>Tab. 26 Hlavní důvod návštěvy regionu</i>	62
<i>Tab. 27 Délka pobytu v regionu</i>	63
<i>Tab. 28 Ubytování</i>	63
<i>Tab. 29 Způsob stravování</i>	64
<i>Tab. 30 Odkud jsou návštěvníci regionu informováni</i>	64
<i>Tab. 31 Posouzení atraktivnosti regionu z pohledu cestovního ruchu</i>	65
<i>Tab. 32 Co regionu podle respondentů nejvíce schází</i>	65
<i>Tab. 33 Pro respondenty nejlákavější aktivity v regionu, kdyby na ně měli čas a prostředky</i>	66
<i>Tab. 34 Hodnocení regionu z hlediska cen poskytovaných služeb</i>	66
<i>Tab. 35 Hodnocení regionu z hlediska cenové úrovně služeb</i>	67
<i>Tab. 36 Hodnocení kvality služeb poskytovaných v regionu</i>	67
<i>Tab. 37 Hodnocení infrastruktury a vybavenosti regionu</i>	68
<i>Tab. 38 Zájem o opakování návštěvy (míra věrnosti regionu)</i>	68
<i>Tab. 39 Návštěvnost obcí Borkovických blat</i>	69
<i>Tab. 40 Co návštěvníky nejvíce zaujalo</i>	69

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA P I: MAPKY DANÉHO ÚZEMÍ

PŘÍLOHA P II: UKÁZKA Z PRŮVODCE NA NAUČNÉ STEZCE

PŘÍLOHA P III: NAUČNÁ STEZKA

PŘÍLOHA P IV: FOTOGRAFIE JEDNOTLIVÝCH SÍDEL

PŘÍLOHA P V: STARÁ HRUŠEŇ V BLÍZKOSTI BORKOVICKÉHO DVORA

PŘÍLOHA P VI: BAROKNÍ ŠTÍT SELSKÉ CHALUPY

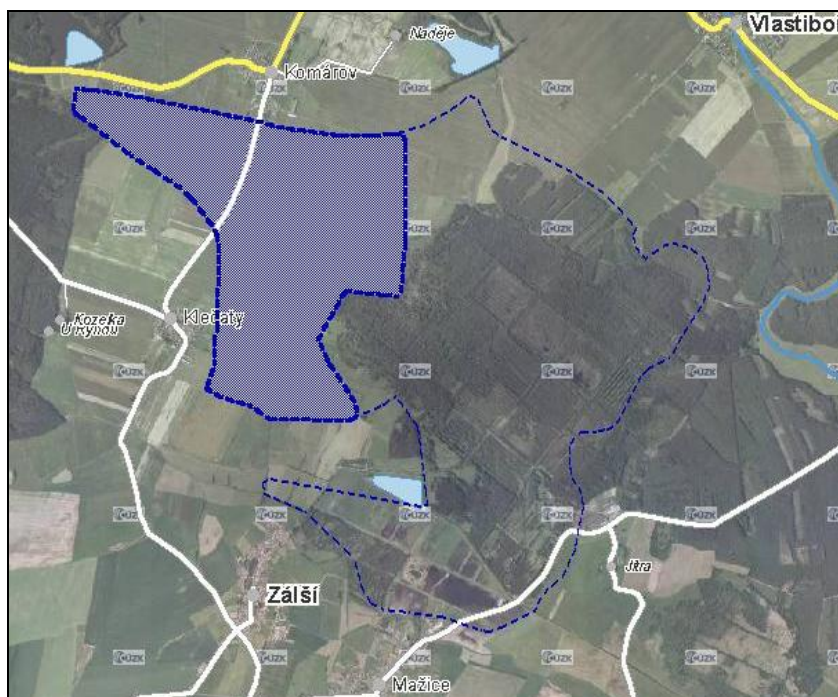
PŘÍLOHA P VII: DOTAZNÍK

PŘÍLOHA P VIII: ZPRACOVÁNÍ DOTAZNÍKU - GRAFY

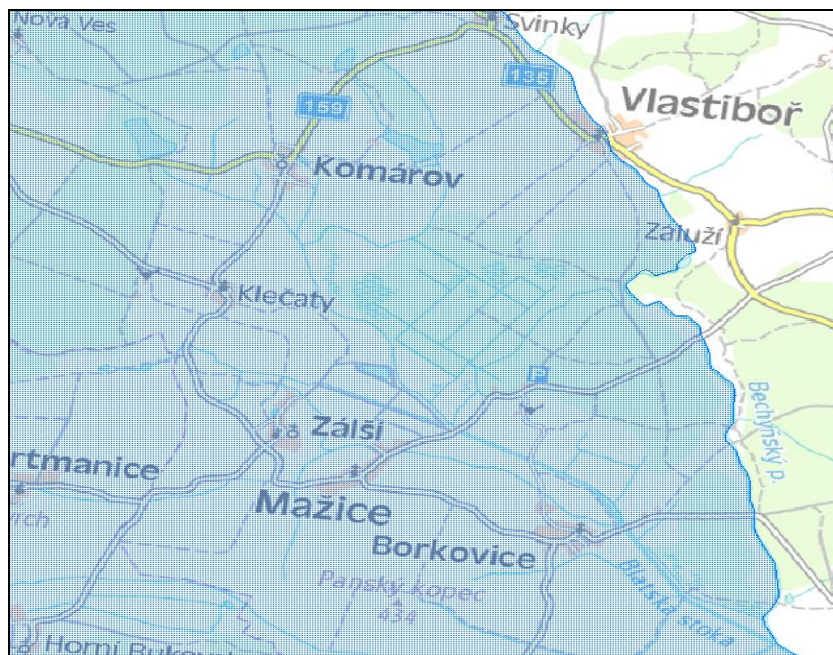
PŘÍLOHA P I: MAPKY DANÉHO ÚZEMÍ

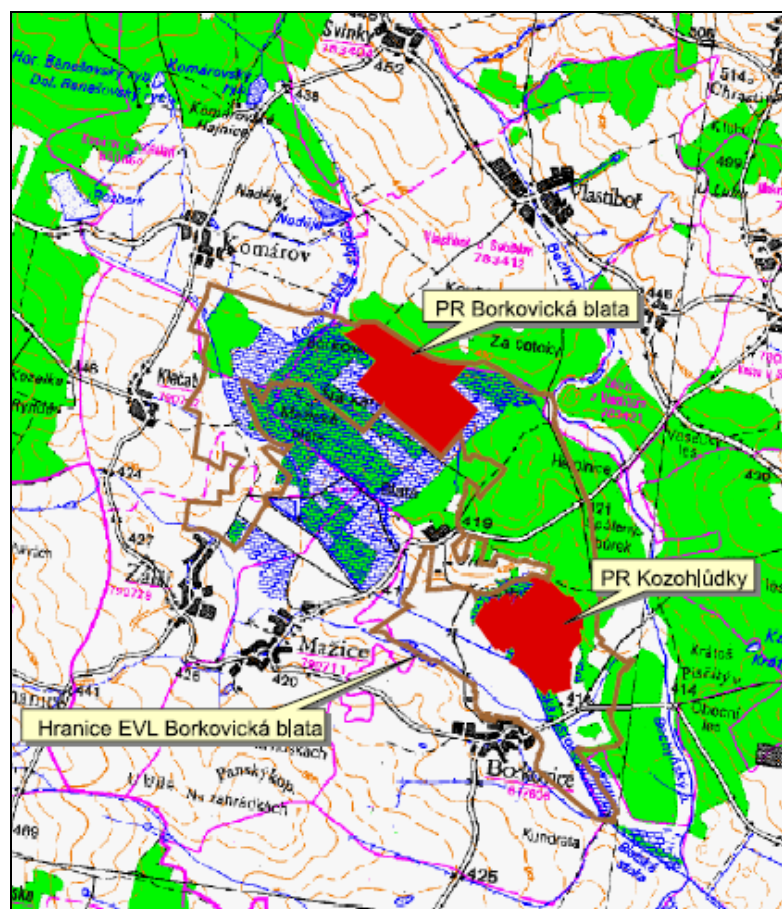
Obr. 1 Mapka správního obvodu obecního úřadu obce s rozšířenou působností Soběslav [20]

Obr. 2 Ochranná pásma přírodního léčivého zdroje[22]

Obr. 3 Hranice CHOPAV Třeboňské pánve v oblasti Borkovických blat [14]

Obr. 4 PR Borkovická blata a PR Kozohlůdky [24]

PŘÍLOHA P II: UKÁZKA Z PRŮVODCE NA NAUČNÉ STEZCE

později nafialovělé a nakonec až černé. Mladé jsou v menším množství (spíše jen jako koreň) jedlé, avšak ve větším množství mohou někomu způsobit otravu. Zajímavostí je, že místy z nich koncem léta a na podzim vyrůstá drobný jedlý hřib příživný – *Pseudoboletus parasiticus* (BULL.:FR.)ŠUTARA, který je lide u nás vzácný nebo chybí.

Věšákův dřevitý hub je na Blatech ještě větší než u pozemních druhů. Zařímá se zde alespoň o dvou druhůch chorobá, které rostou na borovicí bažinné (blatce) až v porostech za naučnou stezkou. Je to jednak hojný parazitický ohryvec borový – *Phellinus pini* (FRÖT.:FR.)A. SMES, který tvoří vytrvalé rezavohnavé piodnice na živých i mrtvých borovicích (hlavně máno rašelinisté na borovicí lesní), jednak velmi vzácná outivka žlutavá – *Diplomitoporus flavescens* (FRÖT.)DOMAŠ, tvořící jednolité běložluté piodnice na odumřelých kmenech nebo větvičích blatky.

Závěrem si připomeňme, že houby jsou v rezervacích ... stejně jako všechny rostliny a živočichové – chráněny a nesmíme je tedy sbírat.

BLATKA
Borovice bažinná

Bříza pýřitá

16

Milí přátelé

dospělí i ste ke konci prohlídky naší naučné stezky, všimne, že se vám procházka krásnou částí blatské krajiny líbila, že jste se i něco nového naučili a že jste zde nebyli naposledy. Přijďte znovu i se svými přáteli nebo jin návštěvní doporučen.

Nejvhodnější doba pro návštěvu Blat je květen a červen, kdy kvetou porosty rojovníku a krásu krajiny podtrhuje jeho omáčka vaná, ale neklame vás ani posmutnělý podzim s mlhami a zasněženou obilnou, zlatožlutými dukáty šezových listů a sytě červenými korálky pláň klikvy na zelených polštářích rašelinika.

Nakonec máme prosbu – zapíště své dojmy z vycházek po naučné stezce do návštěvní knihy, abychom se m, kteří stezku spravujeme, dozvěděli, v čem jsou slady a v čem připadně nedostatky tohoto zařízení. Chceme vašich poznatků využít k dalšímu zdokonalování naučné stezky Borovická blata.

Děkujeme vám za vrátení tohoto průvodce do učené stezky a těšíme se opět na shledanou!

vrba peltimachna

17

PŘÍLOHA P III: NAUČNÁ STEZKA

Obr. 1 Naučná stezka

Obr. 2 Naučná stezka

Obr. 3 Naučná stezka

Obr. 4 Naučná stezka

PŘÍLOHA P IV: FOTOGRAFIE JEDNOTLIVÝCH SÍDEL [29]

Vlastiboř

Obr. 1 Vlastivoř, čp. 36

Obr. 2 Vlastiboř, čp. 38

Svinky

Obr. 3 Svinky, čp. 3

Obr. 4 Svinky, bez čp.

Komárov

Obr. 5 Komárov, čp. 28

Obr. 6 Komárov, čp. 25

Klečaty

Obr. 7 Klečaty, čp. 2; čp. 3

Obr. 8. Klečaty, čp. 14

Zálší

Obr. 9 Zálší, čp. 5

Obr. 10 Zálší, čp. 44

Mažice

Obr. 11 Mažice, čp. 33

Obr. 12 Mažice, čp. 10

Borkovice

Obr. 13 Borkovice, čp. 12, čp. 13

Obr. 14 Borkovice, čp. 9; čp. 42 čp. 10 čp. 11

Záluží

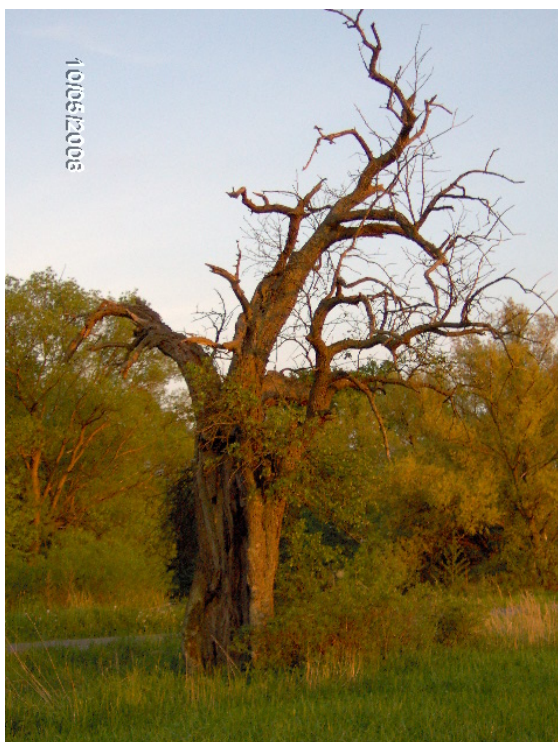

Obr. 15 Záluží, čp. 8

Obr. 16 Záluží, čp. 7

**PŘÍLOHA P V: STARÁ HRUŠEŇ V BLÍZKOSTI BORKOVICKÉHO
DVORA [29]**

Obr. 1 Hrušeň

Obr. 2 Hrušeň

PŘÍLOHA P VI: BAROKNÍ ŠTÍT SELSKÉ CHALUPY [24]

Barokní štít selské chalupy
z roku 1850

Tympanon

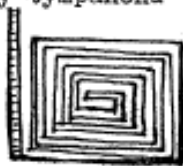
Voluta

Pilastr

Vlysy

Typy tympanonů

Voluty

hlavice

Pilastr

patka

Ukázka barokních štítů v oblasti Borkovických blat [29]

Obr. 1 Komárov, čp. 28

Obr. 2 Svinky, čp. 24

Obr. 3 Klečaty, čp. 2

Obr. 4 Zálší, čp. 5

PŘÍLOHA P VII: DOTAZNÍK

Vážená paní, vážený pane,

Jsem studentkou třetího ročníku Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulty managementu a ekonomiky a pro účely své bakalářské práce jsem sestavila tento dotazník. Proto bych Vás ráda požádala o vyplnění předloženého dotazníku týkajícího se turistického ruchu v oblasti Borkovických blat.

Tento dotazník je zcela anonymní a veškeré údaje, které vyplníte, budou použity pouze pro účely výše uvedené práce.

Předem děkuji za kompletní vyplnění tohoto dotazníku.

Jitka Holoubková

- Jaká je Vaše příjezdová vzdálenost?**
 - Z blízkého okolí – do 20 km
 - Ze vzdálenějšího okolí – do 50 km
 - Z jiného místa v ČR – nad 50 km
- Vaše bydliště dle kraje**
 - Hlavní město Praha
 - Jihočeský kraj
 - Jihomoravský kraj
 - Karlovarský kraj
 - Kraj Vysočina
 - Královéhradecký kraj
 - Liberecký kraj
 - Moravskoslezský kraj
 - Olomoucký kraj
 - Pardubický kraj
 - Plzeňský kraj
 - Středočeský kraj
 - Ústecký kraj
 - Zlínský kraj
- Jaký jste využili způsob dopravy?**
 - Autem (příp. na motocyklu)
 - Vlakem
 - Autobusem
 - Na kole
 - Jinak
- Pokolikrát jste navštívili tuto oblast?**
 - Poprvé
 - Podruhé
 - Vícekrát
- S kým jste navštívili tuto oblast?**
 - Sám / sama
 - S partnerem / partnerkou
 - S rodinou (s dětmi)
 - S přáteli, známými
 - S větší skupinou jiných lidí (zájezd, výcvik...)
- Jaký je Vaš hlavní důvod této návštěvy?**
 - Sport (turistika, cyklistika apod.)
 - Poznání regionu (kultura, folklór, historie)
 - Celková relaxace (procházky, zábava...)
 - Zdraví (léčení, rehabilitace...)
 - Komerční důvody (pracovní jednání, obchod...)
 - Návštěva příbuzných nebo známých
 - Jiný
- Jak dlouho zde budete pobývat?**
 - Jednodenní – bez noclehu
 - 1 – 2 noclehy
 - 3 – 6 noclehů
 - Delší pobyt

8. V případě, že zde trávíte více dní, jaké ubytování využíváte?

- hotel****
- Hotel***, hotel**
- Pension
- Ubytovna
- Chalupa
- V přírodě (stan, chatka, karavan)
- V soukromí u známých / příbuzných
- Jiné ubytování

9. Jakým způsobem se stravujete?

- Plná penze
- Polopenze
- Jinak

10. Kde jste získali inspiraci k návštěvě této lokality?

- Informační centra (prospekty, letáky apod.)
- Propagační materiály cestovních kanceláří
- V tisku, brožury, jiné publikace
- V rozhlasu nebo televizi
- Na Internetu
- Informace od příbuzných / známých
- Vlastní poznání a zkušenosti
- Jinak

11. Splnila Vaše návštěva dané oblasti Vaše očekávání?

- Ano
- Ne

12. Co podle Vás oblasti Borkovických blat schází? (možnost více odpovědí)

- Rozsáhlejší síť ubytovacích a stravovacích zařízení
- Nová zařízení a služby pro náročné
- Lepší péče o památky a turistické atrakitivity
- Kvalitnější dopravní infrastruktura

- Lepší dostupnost prostředky hromadné dopravy
- Více míst poskytujících informace a propagace
- Lepší vybavenost pro sportovní vyžití, sportovní areály
- Společenská a zábavní centra
- Atrakce pro děti

13. Jaké další aktivity by jste v oblasti uvítali nebo zlepšili? (možnost 3 odpovědí)

- Turistika
- Cykloturistika
- Koupání, vodní sporty
- Ostatní sporty
- Kulturní a folklórní akce
- Historické a turistické aktivity
- Společenský život a zábava
- Zdraví

14. Které blatské vesnice jste navštívili? (možnost více odpovědí)

- Vlastibof
- Svinky
- Komárov
- Klečaty
- Zálší
- Mažice
- Borkovice
- Záluží

15. Co Vás na Blatech nejvíce zaujalo?

- Přírodní krásy včetně blat
- Státky seelského baroka
- Jiné

.....
.....
.....

16. *Odpovídají dle vašeho názoru ceny poskytovaným službám?*

- Ano
- Ne

17. *Jak hodnotíte cenovou úroveň služeb oproti jiným oblastem v ČR?*

- Dražší než jinde v ČR
- Stejná jako jinde v ČR
- Levnější než jinde v ČR

18. *Jak hodnotíte kvalitu poskytovaných služeb v oblasti Borkovických blar? (hodnocení 1 – 4, 1 – nejlepší)*

- Ubytovací služby (pro ubytované)
- Stravování
- Poskytování informací o oblasti
- Čistota a pořádek
- Přátelskost místních lidí k návštěvníkům

19. *Jak hodnotíte infrastrukturu a vybavení oblasti? (hodnocení 1 – 4, 1 – nejlepší)*

- Kapacity ubytovacích a stravovacích služeb
- Dopravní dostupnost regionu
- Značení a kvalita turistických tras
- Vybavení regionu pro sportovní aktivity
- Občerstvení a prodej suvenýrů
- Možnosti zábavy

20. *Uvažujete, že Borkovická blara navštívíte někdy v budoucnu?*

- Určitě ano
- Možná ano
- Nevím
- Spíše ne
- Určitě ne

Následující otázky slouží pouze ke statistickému zpracování údajů o respondentech.

I. Pohlaví

- muž
- žena

II. Ekonomická aktivita

- podnikatel/podnikatelka
- Zaměstnanec/zaměstnankyně
- nezaměstnaný/nezaměstnaná
- student/studentka
- žena/muž na mateřské dovolené
- důchodce

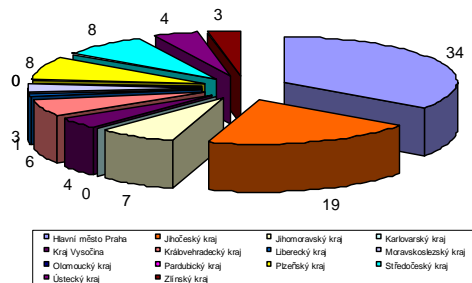
III. Věk

- Do 18 let
- 19 – 29 let
- 30 – 49 let
- 50 – 63 let
- 64 a více

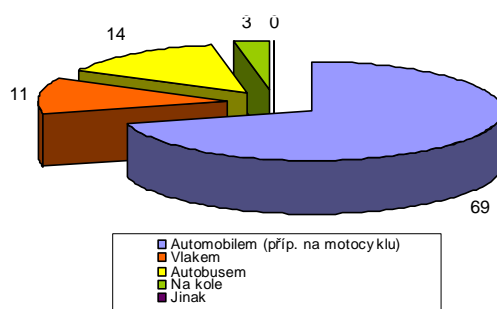
Děkují za pozornost, kterou jste věnoval(a) tomuto dotazníku.

PŘÍLOHA P VIII: ZPRACOVÁNÍ DOTAZNÍKU - GRAFY

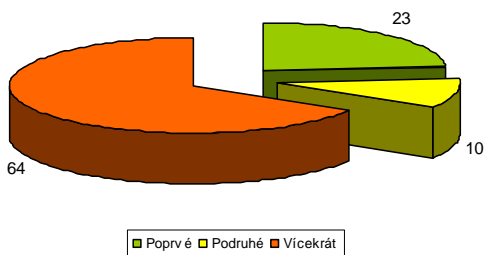
Profil návštěvníků

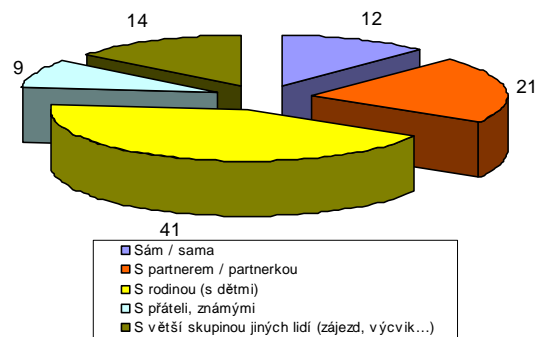
Graf 1 Bydliště českých návštěvníků dle kraje

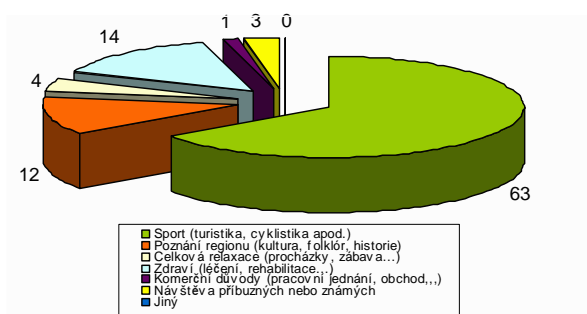
Graf 2 Způsob dopravy

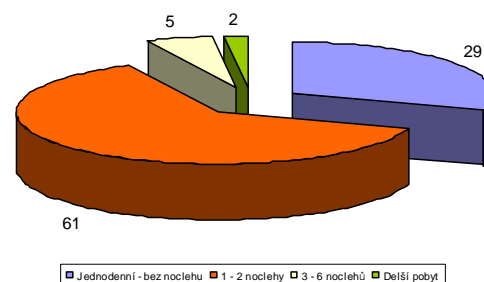
Graf 3 Pokolikráté navštívili respondenti region

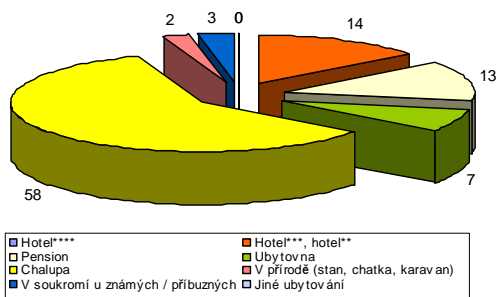
Graf 4 S kým navštívili respondenti region

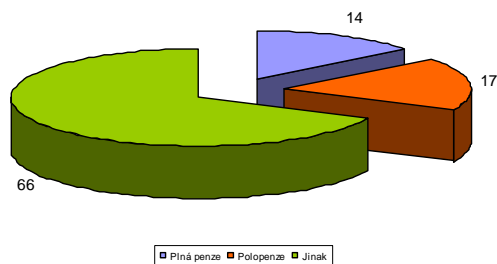
Graf 5 Hlavní důvod návštěvy regionu

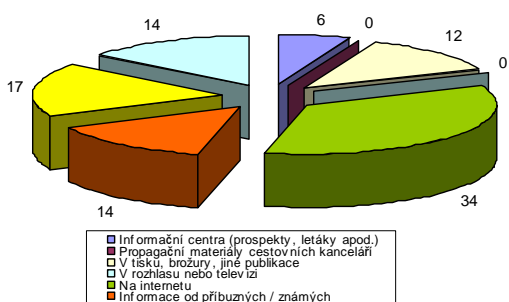
Graf 6 Délka pobytu v regionu

Graf 7 Ubytování

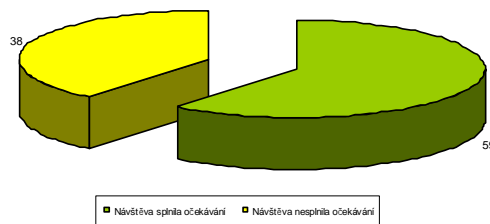

Graf 8 Způsob stravování

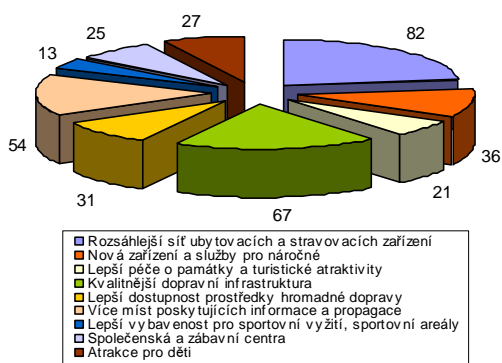
Graf 9 Odkud jsou návštěvníci informováni

Hodnocení regionu návštěvníky

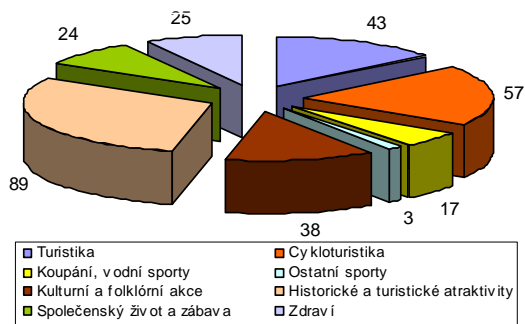

Graf 10 Posouzení atraktivnosti regionu

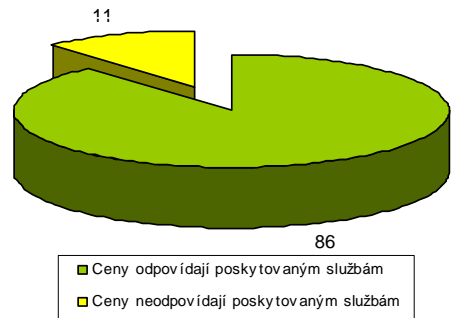
z pohledu cestovního ruchu

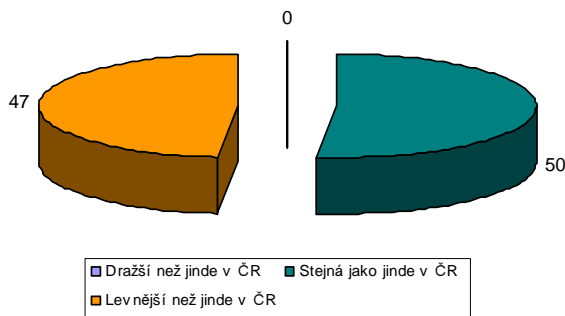
Graf 11 Co regionu podle respondentů nejvíce schází

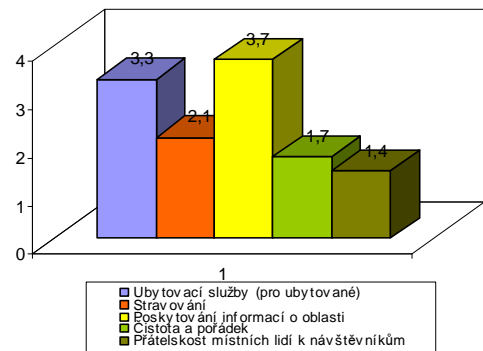
Graf 12 Pro respondenty nejlákavější aktivity v regionu, kdyby na ně měli čas a prostředky

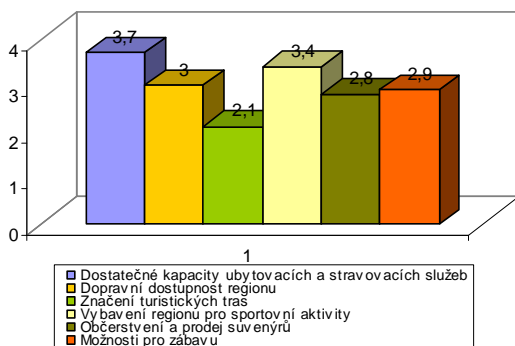
Graf 13 Hodnocení regionu z hlediska cen poskytovaných služeb

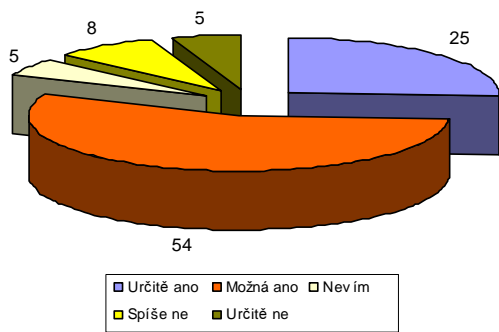
Graf 14 Hodnocení regionu z hlediska cenové úrovně služeb

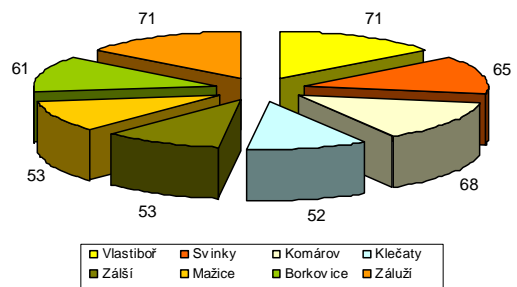
Graf 15 Hodnocení kvality služeb poskytovaných v regionu - indexy

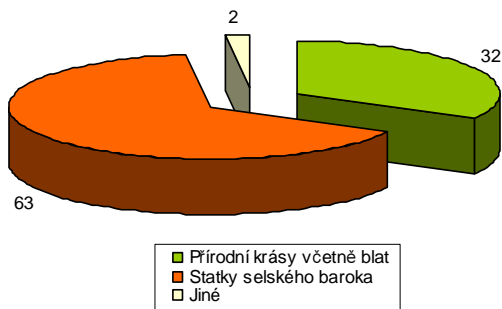
Graf 16 Hodnocení infrastruktury a vybavenosti regionu - indexy

Graf 17 Zájem o opakování návštěvy

Graf 18 Návštěvnost obcí Borkovických blat

Graf 19 Co návštěvníky nejvíce zaujalo